

Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaiden suhtautuminen riistametsänhoitoon

Arttu Suokas

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2024

Metsätalouden tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalouden tutkinto-ohjelma

SUOKAS, ARTTU:

Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaiden suhtautuminen riistametsänhoitoon

Opinnäytetyö 67 sivua, joista liitteitä 9 sivua
Huhtikuu 2024

Opinnäytetyössä tutkittiin Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaiden suhtautumista riistametsänhoitoon. Työssä selvitettiin asiakkaiden yleistä suhtautumista riistametsänhoitoon ja tietotasoa riistametsänhoidosta. Työssä selvitettiin myös asiakkaiden mielipiteitä ja näkemyksiä riistametsänhoidosta sekä heidän riistametsänhoidon harjoittamistaan.

Tutkimuksen aineisto kerättiin sähköisen kyselytutkimuksen avulla tammikuussa 2024. Kysely lähetettiin sähköpostilla kaikille Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaille, jotka ovat yhdistyksen jäseniä ja joilla oli asiakasrekisteriin tallennettuna sähköpostiosoite. Vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa, jonka aikana vastauksia kertyi 724. Kysely lähetettiin 2778 asiakkaalle, joista se tavoitti 2576, joten vastausprosentiksi muodostui 28,1 %. Tuloksia analysoitiin määrällisellä analyysillä.

Tutkimuksen tulosten perusteella Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaat suhtautuivat valtaosin myönteisesti riistametsänhoitoon ja aihe oli vastaajille jokseenkin tuttu. 80 % vastaajista oli kuullut aiheesta ainakin jotain. Metsästystä harrastaville vastaajille riistametsänhoito oli useimmin käsitteenä tuttu, ja heistä suurin osa oli harjoittanut riistametsänhoitoa omalla tilallaan.

Riistametsänhoitoon liittyvistä keinoista tunnetuimpia ja eniten käytettyjä olivat riistatiheiköiden säästäminen ja sekametsän suosiminen. Sertifikaateissa mainitut riistaan liittyvät vaatimukset olivat vastaajille vieraita. Vastaajien mielestä riistan huomioimista tulisi lisätä metsien hoidossa ja aihetta pitäisi nostaa esille. Tulosten mukaan suurin syy siihen, että metsänomistajat eivät harjoita riistametsänhoitoa, oli tiedon puute aiheesta. Toiseksi merkittäväksi syyksi nousi se, että metsänomistaja ei itse harrasta metsästystä, minkä takia riistametsänhoitoa ei harjoiteta. Jatkotoimenpiteenä voisi suunnitella aiheeseen liittyvän koulutuksen.

Asiasanat: riista, metsänhoito, metsänhoitoyhdistys

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Forestry

SUOKAS, ARTTU:

Forest Management Association Pohjois-Pirkka's Customers' Attitude towards Game-Oriented Forest Management

Bachelor's thesis 67 pages, appendices 9 pages
April 2024

The aim of this thesis was to examine Forest Management Association Pohjois-Pirkka's customers' attitudes towards game-oriented forest management. The goal was also to study the customers general attitude, opinions, views, and level of knowledge on game-oriented forest management.

The study material was collected using an electronic survey in January 2024 which was sent by e-mail to all members Forest Management Association Pohjois-Pirkka who had e-mail address saved in the customer register. During the two-week response time, 724 responses were collected, and the response rate was 28.1%. The results were analysed by quantitative analysis.

Based on the results of the survey, Forest Management Association Pohjois-Pirkka's customers mostly had a positive attitude towards game-oriented forest management and the respondents were somewhat familiar with the topic. 80% of the respondents had heard at least something about game-oriented forest management and the topic was most often familiar to respondents who were hunters. Among the methods related to game-oriented forest management, the best known and most used were sparing the thickets and favoring mixed forest. According to the respondents, game should be considered more in the forest management and the subject should be highlighted more because the main reason why forest owners do not practice game forestry was a lack of knowledge on the subject.

Key words: game, forest management, forest management association

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	RIISTAMETSÄNHOITO	7
3	RIISTAMETSÄNHOIDON TOTEUTUS.....	10
	3.1 Raivaukset	10
	3.2 Harvennukset.....	11
	3.3 Uudistaminen	11
	3.4 Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus.....	12
	3.5 Erityiskohteet.....	14
4	SERTIFIOINNIT JA RIISTA	17
	4.1 PEFC	17
	4.2 FSC.....	18
5	METSÄNOMISTAJAT SUOMESSA.....	20
	5.1 Suomalainen metsänomistaja	20
	5.2 Metsänomistajien suhtautuminen riistametsänhoitoon.....	22
6	METSÄNHOITOHISTORIA POHJOIS-PIRKKA.....	25
7	MENETELMÄT JA AINEISTOT	26
	7.1 Tutkimuksen tavoite	26
	7.2 Tutkimusmenetelmä.....	26
	7.3 Aineisto ja kysely.....	26
8	TULOKSET	29
	8.1 Perustiedot.....	29
	8.2 Riistametsänhoidon käsitteet ja harjoittamien	34
	8.3 Mielenkiintoa aiheeseen liittyen	40
	8.4 Tiedon saatavuus.....	44
	8.5 Avoin palaute kyselystä ja aiheesta yleisesti.....	47
9	TULOSTEN TARKASTELU	49
	9.1 Taustatiedot	49
	9.2 Mielenkiinto ja suhtautuminen riistametsänhoitoon.....	50
10	JOHTOPÄÄTÖKSET	55
	LÄHTEET	57
	LIITTEET	59
	Liite 1. Kyselylomake	59
	Liite 2. Kyselylomake	60

LYHENTEET JA TERMIT χ^2 - testi

Khiin neliötesti

FSC

Forest Stewardship Council

PEFC

Programme for the Endorsement of Forest Certification

1 JOHDANTO

Metsä tarjoaa meille puuntuotannon lisäksi paljon muita arvoja, joista nykyään yhä useammin puhutaan. Jos metsäluontoa ei itsessään oteta huomioon, on tilastojen mukaan metsästyksessä ja riistasta näistä arvoista suomalaisille tärkeimpiä. Metsänomistajalle metsästyksen ja riistan arvo nähdään yleensä virkistykseenä tai riistan lihana. (Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry 2020.)

Metsä- ja riistakeskus sekä monet muut toimijat ovat panostaneet voimakkaasti riistaa huomioivan metsätalouden suositusten kehittämiseen. Yksinkertaisilla menetelmillä voidaan luoda hyvät olosuhteet tiheämmille riistakannoille ja samalla pystyä hallitsemaan metsiin kohdistuvia vahinkoja. Sorkkaeläinkannan kestävästä hoidosta on myös tutkimustulosten perusteella laadittu suosituksia. Hallittu riistakanta pystytään saavuttamaan valikoivalla metsästyksellä. (Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry 2020.)

Riistametsänhoidolla tarkoitetaan metsänhoitoa, jossa otetaan erityisesti metsäkanalintujen elinympäristövaatimukset ja tarpeet huomioon. Riistan huomiointi metsänhoidossa ei lisää kustannuksia eikä laske taloudellista tuottoa. Riistan huomioiva metsätalous on eduksi myös monille muille lajille sekä luonnon monimuotoisuudelle. Riistametsänhoidon avulla voidaan saada vastauksia myös maisemakysymyksiin. (Miettinen, Rantala & Svensberg 2019, 3, 6, 16.)

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaiden yleistä suhtautumista, tietämystä ja mielipiteitä riistametsänhoitoon liittyen. Tarkoituksena on myös selvittää, kuinka vastaajat kokevat riistametsänhoidosta olevan tietoa saatavilla ja onko heillä kiinnostusta saada lisää tietoa. Aihe lähti liikkeelle tekijän omasta mielenkiinnosta aiheeseen liittyen. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselytutkimuksella. Tutkimuksen tuloksien avulla saadaan tietoa asiakkaiden kiinnostuksesta riistametsänhoitoon liittyen, jolloin tämä voidaan ottaa huomioon asiakkaille tarjottavissa palveluissa.

2 RIISTAMETSÄNHOITO

Perinteisellä riistanhoidolla on tarkoitettu lähinnä petoeläinten metsästystä. Kuitenkaan ilman sopivia elinympäristöjä ei ole hyviä edellytyksiä vahvoille riistakannoille, vaikka pienpetoja metsästettäisiin tehokkaasti. Nykyään riistanhoidossa on otettava huomioon myös yhteiskunnallisia kysymyksiä, kuten sopivien riistakantojen ylläpito sekä toimenpiteiden tekeminen hirvieläinvahinkojen ja liikenneonnettomuuksien ehkäisemiseksi. Riistanhoito ruokintojen muodossa on yleistynyt 1960-luvulta alkaen ja sillä on edelleen riistan kannalta merkitystä. (Lindén, Lilja-Rothsten, Saaristo, & Keto-Tokoi 2019, 3.)

Riistametsänhoidolla pyritään huomioimaan ja lisäämään riistalle sopivia elinympäristöjä talousmetsässä. Jotta hyviin tuloksiin päästään, on riistan elinympäristöjä huomioitava laajemmalla maisematasolla, jossa eri omistajien maat nähdään yhtenä riistanhoitoalueena. Alueellinen yhteistyö toimijoiden välillä auttaa myös tulosten saavuttamisessa. (Lindén ym. 2019, 3.)

Tärkeintä riistametsänhoidossa on, että metsän koko kiertoajan pyritään turvaamaan riistan vaatimaa suojaa ja ruokaa. Mustikanvarvustoa, marjoja tuottavia puita ja pensaita, puuryhmiä ja elinympäristöjä yhdistäviä vaihettumisvyöhykkeitä tulisi säästää. Riistan ja luonnonhoidon tavoitteet ovat melko yhteneväisiä. Riistametsänhoidolla saadaan hyötyjä maisemanhoitoon, vesiensuojeluun ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. (Lindén ym. 2019, 3.)

Tärkeimmät riistalajit elävät pääosin talousmetsissä. Metsänhoito vaikuttaa siis suoraan elinympäristöjen laatuun. Metsänhoitokäytännöt edistävät hirvieläinten ravinnon hankintaa, jonka vuoksi metsien käsittelyssä ja riistametsänhoidossa ei ole tarpeen edistää hirvieläinten ravinnon saantia. Tarvitaan pikemminkin toimenpiteitä, joilla voitaisiin vähentää hirvieläinten aiheuttamia taimikkovahinkoja. Metsäkanalintujen ja metsäjäniksen suhteen tilanne on toinen, koska metsänhoito ei ole tukenut niiden kannankehitystä. Suurin syy negatiiviseen kantojen kehitykseen on metsien rakenteen muutokset joko suoraan tai välillisesti vaikuttaen. Elinympäristöjen kehitys on kuitenkin kääntynyt

positiiviseen suuntaan. Luonto- ja virkistysarvojen rooli on kasvanut metsätaloudessa 1990-luvulta lähtien. (Lindén ym. 2019, 5.)

Metsien hoidolla on aina vaikutusta riistan elinympäristöihin. Jos riistakantoja halutaan suosia, on niiden elinympäristöjen hoidon ulotuttava aina taimikosta päätehakkuuseen asti ja edelleen seuraavaan puusukupolveen. Näin turvataan pitkällä aikavälillä sopivien elinympäristöjen riittävyys. (Kangas & Karsikko 1993, 32.)

Talousmetsien arkiluonnonhoitoa voidaan tehostaa riistametsänhoidolla. Riistametsänhoidon kustannukset ovat pienet ja toimenpiteissä voi joskus tulla jopa säästöä. Avainasemassa on suojan ja ravinnon tarjoaminen sekä sekametsäisyyden suosiminen. Sekametsäisyys lisää myös samalla monimuotoisuutta. Riistametsänhoidossa tärkeinä yleisohjeina ovat ”hallittu hoitamattomuus” sekä ”puistomaisuuden” välttäminen. (Riistainfo 2024.)

Koko- ja tiheysvaihtelultaan monipuolinen sekä runsaasti mustikkavarvustoa sisältävä sekametsä on riistalle hyvä. Puuston koko- ja tiheysvaihtelu varmistaa suojan sekä riittävä peitteisyys takaa myös, että metsolle löytyy elinympäristöjä. Kuviotasolla riistametsässä tulisi olla vähintään kolmea puulajia. Vähemmistöpuulajien tavoiteosuus 20–30 % ja pääpuulajin enintään 80 % kokonaistilavuudesta. Karuilla kasvupaikoilla tämä ei kuitenkaan aina onnistu, koska tällöin voidaan kärsiä tappioita, jos mänty ei ole pääpuulajina. Mustikan varvusto on erityisen tärkeä kanalintupoikueille, sillä varvustosta ne saavat suojaa ja ravintoa. Puuston koko- ja tiheysvaihtelua voidaan edistää erirakenteisen metsänhoidon keinoilla sekä säästämällä riistatiheikköjä. Riistatiheikköjen olisi hyvä olla puustoltaan vaihtelevan kokoista ja monilajista. Tärkeää tiheiköissä on kuusen läsnäolo. Tiheiköiden lisäksi myös alikasvosta säästämällä voidaan luoda suojaa. (Suomen riistakeskus 2019, 3.) Kuvassa 1. on esimerkki riistatiheiköstä, jossa on vaihtelevan kokoista puustoa ja kuusta runsaasti tuomassa suojaa.

KUVA 1. Esimerkkikuva riistatiheiköstä (Kuva: Arttu Suokas).

Uudessa Metka -kannustinjärjestelmässä tuetaan metsänhoidon lisäksi yhä vahvemmin luonnonhoitoa ja vesiensuojelua. Kannustejärjestelmän tukemissa metsänhoitotoissa, kuten taimikon ja nuoren metsän hoitotoissa, tulee välttää lehtipuiden poistoa, jos ne sopivat kasvatettavaksi puustoksi ja niistä ei ole haittaa muulle kasvatettavalle puustolle. Kohteille voi jättää myös pienialaisia luonnontilaisia alueita kuten suoja-alueita. Pienialaiset hoitamattomat alueet eivät vähennä tukea, kun niiden yhteen laskettu pinta-ala on alle 10 % hoitokohteen pinta-alasta. (Metsästäjä 2024.)

Suoelinympäristöjen tilaa parantaviin töihin, ennallistamiseen on myös haettavissa tukea. Suometsänhoidon suunnittelun jälkeen voi hakea täysimääräistä luonnonhoidon suunnittelu- ja toteutustukea. Ennallistamisesta hyötyvät metsäkanalinnuista muun muassa riekot. Hoitosuunnitelmassa pyritään välttämään tarpeetonta ojen kunnostusta sekä tuomaan esille jatkuvan kasvatuksen mahdollisuuksia. Ojituksen vähentämisestä on myös riistalle hyötyä. (Metsästäjä 2024.) Syvistä ja jyrkkäreunaisista ojista on erityisesti haittaa metsäkanalintupoikueille. Pitkät, suorat ja avonaiset ojalinjat ovat myös petoeläimille hyviä saalistuspaikkoja.

3 RIISTAMETSÄNHOIDON TOTEUTUS

3.1 Raivaukset

Taimikonhoito on edellytys kannattavalle puuntuotannolle. Ajallaan tehtynä sillä turvataan hyvä kasvu ja luodaan perusta metsän rakenteelle. Taimikonhoidossa luodaan myös perusta riistametsälle. Taimikon varhaishoito on myös riistalle eduksi. Oikea aikainen taimikon varhaishoito jouduttaa puuston järeytymistä riistalle sopivammaksi. Taimikko voi olla kohtalainen ympäristö riistalle, mutta paremmin riista alkaa viihtymään nuorissa ja sitä varttuneemmissa kasvatusmetsissä. Pyytä lukuun ottamatta hoitamattomat ja ylitiehat taimikot ovat metsäkanalinnuille epäsuotuisia. (Miettinen ym. 2019, 20–21.)

Taimikon varhaisoidossa ja harvennuksessa tärkeintä riistan kannalta on ohjata kehitystä kohti sekametsää. Sekapuustoisuuden suosimisen lisäksi on tärkeää jättää riistatiheiköitä 4–5 kpl hehtaarille. Taimikon varhaishoitovaiheessa kuitenkin nopeasti kasvava lehtipuusto alkaa haittamaan havupuiden kasvua. Lehtipuita voi säästää avoimiin paikkoihin sekä tiheiköihin, jolloin niistä ei ole haittaa taimikon kasvulle. Näillä keinoilla saadaan taimikoita ohjattua suotuisemmiksi riistalle. (Suomen riistakeskus 2019, 5.)

Elinympäristöjen laadun kannalta ennakkoraivaus on hoitotöiden tärkeimpiä kohtia. Kauttaaltaan tehdyllä raivauksella voidaan menettää hyviä riistan elinympäristöjä. Ennakkoraivauksessa tulisi välttää turhaa siistimistä, mutta usein raivausta on kuitenkin korjuun toteuttamisen kannalta tehtävä. Yleisellä siistimisellä kuitenkin poistetaan riistalle tärkeää suojaa, joten raivausta tulisi toteuttaa vain kuviolla tai sen osilla, joissa sille on todellista tarvetta. Näkemäraivaus on monille kohteille riistan kannalta paras vaihtoehto. Riistatiheiköiden lisäksi tulisi säästää alikasvoskuusia ja vähempiarvoisia lehtipuita. Raivauksen ja harvennuksen jälkeen tavoiteltava näkyvyys maanpinnan läheisyydellä tulisi olla noin 20–70 metriä. Ennakkoraivauksessa enintään 40 metrin näkyvyys on riittävä, jotta harvennuksen jälkeen näkymä ei avaudu liikaa. (Miettinen ym. 2019, 23.)

3.2 Harvennukset

Nuoret kasvatusmetsät alkavat olemaan jo riistan kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Harvennushakkuista on myös riistalle hyötyä. Hakkuiden seurauksena latvusto ja varvusto lähtevät elpymään sekä aluskasvillisuus saa lisää valoa ja marjasadot paranevat. Metsolle harvennukset ovat eduksi, koska se tarvitsee riittävän väljiä metsiä. Riistaa huomioivassa harvennuksessa tulisi suosia sekapuustoisuutta sekä tiheysvaihtelua. Tiheysvaihtelua voidaan jättämällä harventamattomia kohtia sekä poistamalla puuryhmiä. Puuryhmiä poistamalla voidaan vapauttaa alikasvosta. Harvennuksissa tulisi lisätä kasvutilaa riistan ja luonnonhoidon kannalta arvokkaille lehtipuille kuten koivuille, pajuille, lepille ja haavoille. Myös mahdolliset hakomismännyt tulisi säästää. (Lindén ym. 2019, 23.)

Sekapuustoisuuden huomioimiseen hyvä ohje on, että pääpuulajin osuus harvennuksen jälkeen on enintään 80 % tilavuudesta ja metsästä tulisi löytyä vähintään kolmea puulajia. Harvennuksesta riippuen tulisi säästää 120–250 runkoa/hehtaari muuta kuin pääpuulajia. Lehtipuiden säästämisen lisäksi havupuusekoitus on riistalle tärkeää. Aiemmat toimenpiteissä jääneet säästöpuuryhmät sekä riistatiheiköt jätetään käsittelemättä. Harvennusten ajankohtana tulisi välttää touko-kesäkuuta, koska silloin on tärkein pesimäaika. Tärkeimpiä pesimäpaikkoja ovat korvet, rantametsät ja lehtipuuvaltaiset kankaat. (Miettinen ym. 2019, 24.)

3.3 Uudistaminen

Talousmetsää uudistettaessa on riistan kannalta tärkeää valita sopiva ajankohta. Myös rajauksella sekä säästöpuiden määrällä on merkitystä. Riistan kannalta pidempi kiertoaika on parempi, mutta tällöin on huomioitava talousvaikutukset. Pidemmällä kiertoajalla kuitenkin peitteisyys ja varvusto säilyvät pidempään. Tämä kuitenkin edellyttää ajallaan tehtyjä harvennuksia. (Lindén ym. 2019, 20.)

Säästöpuiden sijoittelulla ja hakkuukuvioiden rajauksella voidaan vaikuttaa tehokkaasti riistan suojautumismahdollisuuksiin. Rajausten ja säästöpuiden avulla voidaan ehkäistä avointen näkymien syntymistä. Myös esimerkiksi ojanvarret voidaan jättää hakkaamatta, jolloin näkymää ei aukene liiaksi. Ojanvarsi toimii samalla tiheikkönä riistalle. (Lindén ym. 2019, 21.)

Riistan kannalta avohakkuualoille olisi hyvä jättää normaalia enemmän säästöpuustoa. Erityisesti suositeltavaa olisi jättää vaihettumisvyöhykkeiden, suopainanteiden, kosteikkojen ja kitumaiden puustot hakkuuden ulkopuolelle. Säästöpuuryhmiä ja riistatiheiköitä voidaan jättää tavoitteiden mukaisesti. Niillä saadaan luotua vaihtelua ja suojaa riistalle. (Lindén ym. 2019, 21.)

Riistan kannalta maanmuokkaus olisi hyvä tehdä kääntömätästyksenä, koska tällä minimoidaan maanpinnan rikkoutuminen ja säästetään varvustoa ja niiden juuria. Pesimäaikaan tehdyssä maanmuokkauksessa olisi hyvä etukäteen merkata mahdolliset kanalintujen pesäpaikat. Säästöpuuryhmien ja riistatiheiköiden ympärille olisi hyvä jättää muutaman metrin muokkaamaton alue. Uudistamisessa tulee huomioida myös, että tulevasta taimikosta kehittyy sekametsä, joka on riistalle hyödyksi. Lehtipuita syntyy uudisalaille hyvin luontaisesti. Yhden puulajin taimikolle hyvä vaihtoehto on kuusi ja mänty havusekametsä. Uudistusalojen elinvoimainen alikasvos kannattaa myös hyödyntää. Sillä saadaan säilytettyä peitteisyyttä ja varvustoa sekä säästetään viljelyiden kustannuksissa. Liiallista uudistusalojen raivaamista tulisi välttää viljelyaloilla. Alikasvoksen muodostamat tiheiköt luovat suojaa ja myöhemmin tiheys- ja kokovaihtelua. (Miettinen ym. 2019, 25.)

3.4 Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus

Riistan kannalta eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus on hyödyllistä. Peitteisyys ja vaihtelevuus hyödyttävät riistaa monin tavoin, esimerkiksi mustikka viihtyy hyvin eri-ikäisrakenteisissa metsissä. Eri-ikäisrakenteinen kasvatus ei kuitenkaan luo täysin varmaa pohjaa riistan menestymiselle. Suurin uhka on liiallinen kuusettuminen. Sekapuustoisuutta voi kuitenkin edistää pienaukkojen avulla. Kasvutilan voimakasta vapautumista tarvitaan tilanteissa, joissa pienemmän

puuston määrä on vähäinen. Tämä kuitenkin vähentää puustoa ja suojaa, jotka ovat avainasemassa riistalle. (Suomen riistakeskus 2019, 9.)

Eri-ikäisrakenteista metsänkasvatusta kannattaa soveltaa erityisesti korpiin. Korvet ovat kanalinnuille tärkeimpiä elinympäristöjä. Korpien kerroksellinen rakenne myös edesauttaa eri-ikäiskasvatusta. Tärkeimpänä etuna eri-ikäiskasvatuksessa on, että maata ei useinkaan muokata. Tällöin varvusto säilyy myös peitteisenä. Liian harvaksi hakattu puusto kuitenkin lisää heinittymistä, mikä ei ole riistalle hyväksi. Toisaalta suurempiin aukkoihin syntyy riistalle tärkeää lehtipuustoa. (Lindén ym. 2019, 25.)

Tasaikäisrakenteisesta eri-ikäisrakenteiseen metsänkasvatukseen siirtymistä ja alikasvoksen vapauttamista edistetään väljennyshakkuilla. Metsän peitteisyys säilytetään, mutta puustoa väljennetään sen verran, että alikasvos lähtee kehittymään. Tämä vaihe voi olla haasteellista ja aikaa vievää. Parhaiten eri-ikäiskasvatukseen soveltuvat kohteet, joilla on jo luontaisesti alikasvosta. Luontainen taimiaines viittaa hyvään luontaiseen taimettumiseen. (Lindén ym. 2019, 25.)

Poimintahakkuissa erityisesti huomiota tulisi kiinnittää alempien latvuserosten säilymiseen vaurioitta, sillä seuraavat hakkuumahdollisuudet riippuvat niistä. Riistatiheiköitä tulisi säästää mahdollisimman paljon, jos painotetaan riistanhoitoa. Poimintahakkuuta voidaan soveltaa myös riistatiheiköihin, kunhan pienempää puustoa jää riittävästi suojaksi. Vaihtumisvyöhykkeitä voidaan myös käsitellä poimintahakkuin. Suojakaistoilla voidaan tehdä poimintaa, kunhan riistalle ja vesiensuojelun varmistamiseksi jää riittävästi alikasvosta. (Lindén ym. 2019, 25.)

Pienaukkohakkuissa alikasvosta ei raivata, jolloin siitä muodostuu tiheikköjä, joissa lisäksi varvusto säilyy. Muutamien aarien kokoiset aukot ovat tärkeitä pyynn elinympäristöjä. Pienissä aukoissa kasvaa usein pyylle sopivaa ravintoa sekä suojaa on tarvittaessa lähellä petoja vastaan. Pienaukkojen suunnittelussa tulee huomioida kokonaisuus, jossa metsäisyyden pitää säilyä. Liian lähellä olevat pienaukot heikentävät metsän soveltuvuutta riistalle. (Lindén ym. 2019, 25–26.)

Männyn ylispuukasvatus on yksi eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatuksen menetelmä. Siemenpuuhakkuussa jätetään isoja mäntyjä 50–150 kpl hehtaarille. Tuoreilla kankailla kuusialikasvos hyödynnetään kokonaan. Tämä luo riistalle sen tarvitsemaa suojaa. Riistan kannalta olisi hyvä jättää siemenpuiden lisäksi isompia selvästi erottuvia säästöpuuryhmiä. Kuusialikasvoksen voi jättää raivaamatta myös tuoreita kankaita karummillakin kasvupaikoilla. Tällöin saadaan riistalle suojaa ja vaihtelevuutta. (Lindén ym. 2019, 26.)

3.5 Erityiskohteet

Tiettyjä riistalle tärkeitä kohteita tulisi tarkastella omina kokonaisuuksinaan. Alueiden merkitys riistalle voi heikentyä, jos niitä ei huomioida kokonaisuuksina. Riistalle tärkeitä erityisalueita ovat vaihettumisvyöhykkeet, puustoiset suot, metson soidinalueet ja soidinpaikat sekä metsäiset kosteikot ja tulva alueet. (Lindén ym. 2019, 32.)

Kahden eri ekosysteemin välillä olevaa vyöhykettä kutsutaan vaihettumisvyöhykkeeksi. Vyöhykkeellä tavataan molempien alueiden piirteitä, joten vaihettumisvyöhykkeet ovat usein monimuotoisempia kuin ympäröivät ekosysteemit. Esimerkkejä vaihettumisvyöhykkeistä ovat kankaiden ja soiden välialueet sekä metsiin rajautuvat peltojen ja vesistöjen vyöhykkeet. Vaihettumisvyöhykkeet muodostavat monimuotisen kenttä- ja pensaskerroksen sekä puuston koko- ja tiheysvaihtelun myötä tärkeitä elinympäristöjä riistalle. Oikeanlaisella hoidolla saavutetaan suuret hyödyt riistalle ja monimuotisuudelle. Vaihettumisvyöhykkeet tulisi ottaa huomioon kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa. (Suomen riistakeskus 2013, 2.)

Vaihettumisvyöhykkeiden hoito tulisi suunnitella sulan maan aikaan, jotta kasvupaikkaolosuhteet havaitaan. Korjuu tulisi toteuttaa roudan aikaan tai kuivaan aikaan, jotta maa kantaa. Vaihettumisvyöhykkeellä ajoa tulisi välttää. Hakkuutapoina vaihettumisvyöhykkeille sopii erityisesti yläharvennus ja poimintahakkuu. (Suomen riistakeskus 2013, 2.)

Riistaa painottavassa metsänhoidossa korpia tulisi käsitellä siten, että ne säilyttäisivät niille ominaiset piirteet. Puustoa tulisi käsitellä eri-ikäiskasvatuksen menetelmillä ja uudistaa pienaukkojen avulla. Uudistamista voidaan tehdä myös suojuspuuhakkuin tai kaksijaksoista metsänkasvatusta käyttäen. Näin saadaan säilytettyä korvet riistalle suotuisina ja erittäin tärkeinä poikueympäristöinä. (Lindén ym. 2019, 35.)

Yhtenä riistametsänhoidon erityisalueena on metson elinympäristöt. Soidinpaikka on keskeistä elinympäristöä metsolle. Soidinpaikan ja sen lähialueen säilyminen metsolle sopivina luo edellytykset elinvoimaiselle metsokannalle. Keväisin metsot kerääntyvät soidinpaikalle jatkamaan sukua. Kukot valtaavat reviirikseen 1–3 hehtaarin alueen, jota ne puolustavat. Kukkojen määrästä riippuen voi soidinpaikka olla muutamasta hehtaarista, jopa kymmeneen hehtaariin. (Metsoparlamentti n.d.)

Soidinalue (kuva 2) muodostuu soidinpaikasta ja päiväreviireistä, jotka ympäröivät soidinpaikkaa. Kullakin kukolla on oma soidinreviiri. Soidinkeskus muodostuu valtakukon soidinreviirille, kuten myös parittelupaikka. Päiväreviirit voivat ulottua jopa kilometrin päähän soidinkeskuksesta. Koko soidinalue on pinta-alaltaan noin 300 ha. (Puuhuolto 2020.)

KUVA 2. Metson soidinalue. (Metsoparlamentti n.d.)

Soidinpaikan suositeltavin hoitotapa on varovaiset hakkuut. Myös määräajaksi rauhoittaminen voi tulla kyseeseen. Pitkällä aikajänteellä täydellinen rauhoittaminen ei ole kuitenkaan hyvä vaihtoehto, koska metsän kehitys johtaa ennemmin tai myöhemmin metsälle haitalliseen kuusettumiseen ja mäntyjen keloutumiseen. Määräaikaiseen rauhoittamiseen riittää soidinkeskuksen rauhoittaminen. Soidinkeskus ei kuitenkaan saa jäädä saarekkeeksi laajojen aukkojen keskelle. Varovaiset hakkuut ovat paras mahdollinen hoitotapa, koska se turvaa soidinpaikan säilymisen pitkällä aikajänteellä sallien kuitenkin metsätalouden harjoittamisen. Lyhyesti sanottuna kyseessä on oikeaoppiset harvennukset, pienet avohakkuut sekä kiertoajan pidentäminen. (Valkeajärvi & Ijäs 1987, 7.)

Kaikkien kosteikkotyyppeiden kuten kausikosteikoiden, kosteiden painanteiden ja jokivarsien vaihettumisvyöhykkeiden hoito on eduksi riistan lisäksi monimuotoisuudelle (Lindén ym. 2019, 40). Laajamittaisen kuivatustoiminnan myötä kosteikkoja on kadonnut paljon. Osa näistä kadonneista elinympäristöistä on kuitenkin mahdollista palauttaa. Kosteikot ovat etenkin riistavesilinnuille tärkeitä, mutta samalla muullekin riistalle. Uusia kosteikoita voidaan perustaa esim. vanhoille turvesoille. (Miettinen ym. 2019, 36–37.) Riistan kannalta tärkeitä ovat myös pintavalutuskentät sekä luontaisesti kosteat painanteet. Kosteikot vaativat kuitenkin aktiivista hoitoa. Hoito tulisi aloittaa reunavyöhykkeiltä riittävän ajoissa. Hoitamattomuus voi johtaa lajiston vaarantumiseen. Avoimuuden tulee olla riittävää, koska vesilinnut välttävät liiallista vesikasvillisuuden peitteisyyttä. Pensaikoiden ympäröivät kosteikot eivät myöskään ole suosittuja ympäristöjä. Uusien kosteikoiden perustamisessa tulee poistaa puustoa niin, että syntyy vaihtelevaa rantaviivaa, jossa on avoimia ja tiheydeltään vaihtelevia alueita, jotka tarjoavat ruokaa ja suojaa monille lajeille. (Lindén ym. 2019, 40.)

4 SERTIFIOINNIT JA RIISTA

Metsäsertifioinnilla voidaan osoittaa, että metsiä käytetään ja hoidetaan kestävästi. Metsänomistajalle sertifiointi on keino osoittaa oman toimintansa vastuullisuus.

4.1 PEFC

PEFC-sertifiointi asettaa metsien hoidolle vaatimuksia mm. metsien terveyden ja kasvun ylläpitoon, monimuotoisuuden turvaamiseen sekä virkistyskäyttöön. Sertifioinnissa on myös vaatimuksia sertifioidun puuraaka-aineen ja puutuotteiden seurannalle toimitusketjuissa. Seurannalla varmistetaan, että puuraaka-aine on peräisin sertifioiduista metsistä. Suomessa talousmetsistä yli 90 % on PEFC-sertifioituja. (PEFC 2019.)

Riistanhoito ja elinympäristöjen ennallistaminen palvelevat riistakantojen hoidon lisäksi myös monimuotoisuutta. Maisematasolla korkea metsäpeiteisyys turvaa monien metsälajien runsauden ja kytkeytyvyyden. Tärkeä metsän rakennepiirre on suoja maanpinnan läheisyydessä. Riittävän suojan säilyminen maanpinnan läheisyydessä voidaan turvata raivauksissa ja hakkuissa säästämällä tiheiköitä ja muuta alikasvosta sekä säästämällä puuston kerroksellisuutta. (PEFC 2022, 7,16.)

PEFC-sertifiointi edellyttää, että metsien monipuolisen lajiston ja riistan elinolosuhteiden turvaamiseksi säilytetään sekapuustoisuutta ja tiheiköitä kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa. PEFC-sertifioinnissa on määritelty, että tiheiköitä ja sekapuustoisuutta säilytetään silloin, kun niitä esiintyy luontaisesti kuviolla ja ne eivät vaaranna kasvatettavien puulajien kasvatusta. Tiheiköiden määrälle ei ole määritetty ylä- tai alarajaa. PEFC-sertifioinnissa tiheiköllä tarkoitetaan pienialaista, puustoltaan monilajista ja etenkin kuusta sisältävää suojaa tuovaa puuryhmää. Lisäksi tiheikön tulisi olla kooltaan minimissään 10 m². Säästöpuuryhmät toimivat myös tiheikköinä, silloin kun niiden alustoja ei raivata.

Sekapuustoisuudella PEFC-sertifioinnissa tarkoitetaan, että pääpuulajin lisäksi metsässä on yhtä tai useampaa puulajia lehtipuita suosien. (PEFC 2022, 40–41.)

4.2 FSC

FSC on kansainvälinen organisaatio. FSC-sertifiointi tarjoaa kansainvälisesti tunnustetun vaatimustason periaatteet ja kriteerit vastuulliselle metsänhoidolle. Se tarjoaa järjestelmän vapaaehtoiselle akkreditoinnille sekä riippumattomalle kolmannen osapuolen sertifioinnille. FSC-sertifikaattien haltijoilla on mahdollisuus markkinoida tuotteitaan ja palveluitaan sosiaalisesti hyödyllisen, taloudellisesti kestävä ja ympäristön kannalta vastuullisen metsänhoidon tuloksena. Suomessa FSC-sertifioituja metsiä on noin 10 % metsämaan pinta-alasta. (FSC 2023, 5,7.)

FSC-sertifiointi edellyttää, että metsäsuunnitelmaan merkitään tiedossa olevat metson soidinpaikat. FSC-sertifioinnissa määritellään myös, miten soidinpaikkoja käsitellään. Metsän peitteisyyttä ja puuston kokovaihtelua pidetään yllä ja puolet soidinpaikan kokonaispinta-alasta on oltava metsolle sopivaa metsää. Soidinpaikalla kaikissa metsänhoitovaiheissa säilytetään riistatiheiköitä ja varustoa. Uudistettaessa tehdään korkeintaan 0,5 hehtaarin aukkoja tai alle hehtaarin laajuisia kapeita uudistusaloja, joissa aukon keskileveys on enintään 50 metriä. (FSC 2023, 41.)

FSC-sertifioinnissa edellytetään, että metsänhoidossa otetaan huomioon riistanhoidon näkökohtia ja metsästys- ja riistanhoitomahdollisuuksia on edistettävä, jotta voidaan turvata metsien monikäyttöedellytykset. FSC-sertifioinnin kriteereissä mainitaan, että soisina riistaelinympäristöinä säilytetään turvemaat, joita ei ole jatkossa taloudellisesti järkevää käyttää puuntuotannossa. Kriteereissä mainitaan myös, että taimikonhoidoissa ja harvennushakkuissa säästetään tiheiköitä ja lehtipuita riistalle. Tiheiköiden määrälle ei kuitenkaan ole ala- tai ylärajaa. (FSC 2023, 54.)

Riistan kannalta tärkeä kriteeri FSC-sertifikaatissa on lehtipuuosuuden säilyttäminen taimikonhoidossa ja kasvatushakkuissa. Molemmissa

lehtipuuosuuden tulee olla vähintään 10 % kasvatettavan puuston runkoluvusta. FSC-sertifikaatin kriteereissä vaaditaan myös jätettäväksi 5 % sertifioidun alueen metsämaasta metsätalouden ulkopuolelle ja toinen 5 % rajataan erityiskohteiksi. Erityiskohteena voi olla esimerkiksi metson soidinalue tai erityisalue, jonka kasvatushakkuissa jätetään riistatiheiköitä vähintään 5 % pinta-alasta. Kriteereissä on myös muita aina säästettäviä kohteita, joista muutamat ovat riistalle merkityksellisiä kuten vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset suot sekä luonnontilaiset tai sen kaltaiset kitu- ja joutomaat. (FSC 2023, 43–44, 48, 53.)

5 METSÄNOMISTAJAT SUOMESSA

5.1 Suomalainen metsänomistaja

Suomen metsämaasta yli 60 % on yksityisomistuksessa ja suurin osa tästä on yksittäisten henkilöiden tai perheiden omistuksessa. Pienemmän osan omistavat mm. kuolinpesät ja yhtymät. Yksityismetsät ovat merkittävässä roolissa metsäteollisuuden puuhuollolle, sillä noin 80 % raakapuusta tulee yksityismetsistä. (Karppinen, Hänninen & Horne, 2020, 6.)

Ammattiasemaltaan suurimman metsänomistajaryhmän muodostavat eläkeläiset, joita on 47 % metsänomistajista. Eläkeläisten omistuksessa on keskimääräistä yleisemmin pieniä alle 20 hehtaarin tiloja. Eläkeläiset ovat keskimääräistä useammin kuolinpesän jäseniä. Toiseksi suurimpana metsänomistajaryhmänä on palkansaajat, joita on 37 % metsänomistajista. Palkansaajat asuvat hieman yleisemmin taajamissa tai kaupungeissa ja harvemmin maaseudulla. Omistusmuodoista yhtymäomistus on palkansaajilla selvästi keskimääräistä yleisempää.

Kuolinpesämuotoisessa omistuksessa on noin joka kymmenes tila. Maa- tai metsätalousyrittäjiä on vain kymmenesosa metsänomistajista.

Maa- tai metsätalousyrittäjät omistavat keskimääräistä suurempia metsätiloja. Päätoimiset maatalousyrittäjät asuvat selvästi useammin maaseudulla kuin muut metsänomistajat. Ammattiasemaltaan muita metsänomistajia kuten opiskelijoita ja työttömiä on noin pari prosenttia. (Karppinen ym. 2020, 20.)

Metsänomistajien keski-ikä on 62 vuotta, jolloin he ovat selvästi muuta väestöä vanhempia. Metsänomistajien ikäjakaumaa ja eläkeläisten osuuden kehitystä tarkasteltaessa voidaan päätellä, että ikääntymiskehitys olisi taittumassa. Naisten osuus metsänomistajista on 41 %, kun mukaan on otettu omistus yksin, puolison kanssa sekä yhtymän tai kuolinpesän jäsenenä. Metsänomistajien koulutustaso on noussut nopeasti 2010-luvulta alkaen ja naiset ovat miehiä koulutetumpia. (Karppinen ym. 2020, 4.)

Yli kolmasosa metsänomistajista asuu tilallaan vakinaisesti, mutta kuitenkin yli puolet metsänomistajista asuu haja-asutus alueella. Mitä suuremmasta tilasta on kyse, sitä useammin metsänomistaja asuu tilalla. Tilalla asuvat metsänomistajat omistavat melkein puolet yksityismetsien alasta. Maatalousyrittäjistä neljä viidesosaa asuu tilalla, tilan ulkopuolella asuvat maatalousyrittäjät asuvat kuitenkin selvästi lähempänä tilaa kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvat. Palkansaajat ja muut yrittäjät asuvat keskimääräistä harvemmin tilalla. Tilalla asuvat ovat useammin arvoiltaan monitavoitteisia. Muualla tilan sijaintikunnassa asuu neljäsosa ja tilan sijaintikunnan ulkopuolella 37 % metsänomistajista. Lähimetsänomistajia eli tilalla tai samassa kunnassa asuvia on yhteensä 62 % metsänomistajista. Muualla sijaintikunnassa asuvien etäisyys tilalle on noin 28 km ja etämetsänomistajien etäisyys keskimäärin 205 km. Taajamassa tai kirkonkylässä asuu noin viidesosa metsänomistajista ja noin kolmasosa asuu kaupunkimaisessa ympäristössä. (Karppinen ym. 2020, 20–21, 23.)

Keskimääräinen metsätilan koko on 48 ha. Kolmasosalla metsänomistajista tilan koko on 20–49,9 ha. Tätä pienempiä tiloja on noin 40 % metsänomistajista. Tilan keskikoko vaihtelee ammattiaseman mukaan. Tilakoko maatalousyrittäjillä on selvästi suurempi (83 ha) kuin muilla ammattiryhmillä. Alle 45-vuotiaat omistavat tilakooltaan yleisimmin suurimpia tiloja (56 ha) muihin ikäluokkiin nähden. Naisten omistamat tilat ovat selvästi pienempiä kuin miesten. (Karppinen ym. 2020, 31.)

Suomessa valtaosa metsänomistajista on vuokrannut maidensa metsästysoikeuden. Vuokraajina toimivat useimmiten paikalliset metsästysseurat. Vuokran vastikkeena on yllensä riistanliha, palvelu tai esimerkiksi kutsu hirvipeijaisiin. Rahaa näissä vuokrasopimuksissa harvemmin käsitellään. Suurin hyöty metsänomistajille on hirvien metsästys. Metsästyksellä hirvikantoja saadaan pidettyä kurissa ja taimikkotuhot vähäisinä. Etänä asuville metsänomistajille metsästäjiltä usein tulee myös arvokasta tietoa metsien kunnosta ja muista havainnoista, joita metsästysreissuilla havaitaan. (Metsäänlehti 2019.)

5.2 Metsänomistajien suhtautuminen riistametsänhoitoon

Metsänomistajien suhtautumisesta riistametsänhoitoon on olemassa tutkimuksia. Opinnäytetyössään Korhonen (2020, 6) tutki metsänomistajien suhtautumista riistametsänhoitoon Pohjois-Savon alueella. Vertailemalla tutkimuksen tuloksia Korhosen (2020) tutkimukseen, saadaan tietoa mahdollisista alueellisista eroista aiheeseen liittyen.

Korhosen (2020, 24) kyselyyn vastanneista suurin osa tunsu joksinkin tai täysin riistametsänhoito -käsitteen. Siitä että riistametsänhoito lisäisi kustannuksia, oli 52 % vastaajista joksinkin eri mieltä. Vastaajista hieman yli puolet oli sitä mieltä, että riistaa pitäisi huomioida metsänhoidossa. Sukupuolella ei ollut vaikutusta siihen, että pidettiin riistan huomiointia tärkeänä. Riistametsänhoidon keinona sekametsäisyyttä oli mielestään suosinut 82 % vastaajista. Riistatiheiköiden jättämisestä 66 % vastaajista oli ainakin joksinkin samaa mieltä, että he olivat niitä säästäneet. 43 % vastaajista oli joksinkin eri mieltä, että nykyiset metsänkäsittelymenetelmät olisivat riistalle eduksi. Suurin osa vastaajista piti jatkuvaa kasvatusta riistan elinolosuhteita parantavana. 45 % oli tästä joksinkin samaa mieltä ja 30 % oli täysin samaa mieltä. Kyselyyn vastanneista 55 % ei harrasta metsästystä ja loput harrastavat.

Tutkimuksessa selvitettiin myös metsänomistajien halukkuutta osallistua koulutukseen. Vastaajista 14 % oli jo osallistunut jonkinlaiseen koulutukseen. 35 % oli kiinnostunut saamaan koulutusta. (Korhonen 2020, 24–26, 30–31.) Korhosen (2020) tutkimuksessa ei tutkittu tarkemmin, kuinka metsästysharrastus vaikutti riistametsänhoitoon. Tässä tutkimuksessa tarkoitus oli myös selvittää, onko metsästysharrastuksella jotain vaikutusta riistametsänhoitoon suhtautumiseen ja toteuttamiseen.

Horton (2023, 25) opinnäytetyössä tutkittiin metsänomistajien suhtautumista riistametsänhoitoon kyselytutkimuksen avulla, joka laitettiin Facebook-ryhmään nimeltä Metsänomistajien foorumi. Horton (2023, 25) kyselyyn vastasi 230 ryhmän jäsentä. Ryhmään kuuluvat asuvat ympäri Suomea, mutta sitä on vaikea tulkita, oliko vastaajia tasaisesti ympäri Suomea ja kuinka somekanavan valinta on vaikuttanut vastaajajoukkoon. Horton (2023) tutkimukseen vastanneet

metsänomistajat vastasivat kuitenkin kohtalaisesti keskimääräistä metsänomistajaa.

Horton (2023, 30, 38) tutkimukseen vastanneista riistametsänhoito oli käsitteenä hyvin tuttu tai melko tuttu 84 % vastaajista, joten riistametsänhoito -käsite on pääosin tuttu metsänomistajille. Horton (2023) ja Korhosen (2020) tutkimuksissa suurin osa vastaajista tunti riistametsänhoito -käsitteen. Tutkimukseen vastanneista 83 % koki harjoittavansa tilallaan riistametsänhoitoa. Yleisimmät syyt siihen, että riistametsänhoitoa ei harjoitettu oli kiinnostuksen puute ja epätietoisuus aiheesta. 54 % vastaajista piti riistametsänhoitoa tärkeänä. Noin neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että nykyiset metsänkäsittelymenetelmät ovat riistalle hyödyksi ja 49 % osittain samaa mieltä. (Horto 2023, 31–34.) Pääosin vastaajat olivat siis sitä mieltä, että nykyiset metsänkäsittelymenetelmät huomioivat riittävästi riistaa (Horto 2023, 38).

Horton (2023) ja Korhosen (2020) tutkimuksissa vastaajilta ei kysytty, mitä sertifikaateissa mainitaan riistan huomioimisesta. Tässä tutkimuksessa selvitetään myös kuinka tietoisia metsänomistajat ovat siitä, mitä sertifikaateissa sanotaan riistan huomioimisesta. Vastaajilta kysytään myös mielipidettä, että ovatko kyseiset keinot riittäviä. Horton (2023) tutkimuksen mukaan riistametsänhoidon perustietotaso on hyvä, mutta puutteita kuitenkin löytyy.

Horton (2023) ja Korhosen (2020) tutkimusten mukaan suurin osa metsänomistajista piti tärkeänä, että riistaa huomioidaan metsien hoidossa. Tässä tutkimuksessa lisäksi selvitetään, että pitäisikö vastaajien mielestä riistaa huomioida enemmän metsien hoidossa. Vastaajilta tiedustellaan myös tulisiko metsäammattilaisten tarjota riistametsänhoitoa vaihtoehtona enemmän asiakkailleen.

Väitöskirjassaan Ikonen (2023) tutki kuinka tilanrajat ylittävän riistametsänhoidon konsepti otettaisiin vastaan Suomessa. Tutkimuksessa selvitettiin muun muassa metsänomistajien uskomuksia tilanrajat ylittävästä riistametsänhoidosta soidinpaikoilla sekä maanomistajien valmiutta osallistua yhteistyöhön, joka ylittää yli tilarajojen. Ikonen (2023) tutkimuksen mukaan noin 60 % metsänomistajista oli tietoisia riistametsänhoidon keinoista. Noin 40 % oli omaksunut

riistametsänhoidon käytännöt omien metsiensä hoidossa. Suurin osa (95 %) metsänomistajista oli kuitenkin sitä mieltä, että riistametsänhoitoa ei ole tarjottu heille vaihtoehtona metsien käsittelylle ja lähes 60 % omistajista ei ollut tietoisia riistametsänhoidon palveluista. Tämä viittaa siihen, että riistametsänhoito jää perinteisten palveluiden jalkoihin. (Ikonen 2023, 4, 29–30.)

6 METSÄNHOITUYHDISTYS POHJOIS-PIRKKA

Opinnäytetyön tilaajana toimiva Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka on Virtain, Ylöjärven Kurun, Ruoveden, Tampereen Teiskon ja Aitolahden, Oriveden, Längelmäen, Juupajoen, Jämsän Kuoreveden ja Mänttä-Vilppulan alueilla toimiva yhdistys. Yhdistyksen alue on jaettu kahteen operatiiviseen toiminta-alueeseen. Eteläisen ja Pohjoisen operatiivisen alueen rajana toimii Näsijärven vesistö Mänttä-Vilppulasta Tampereelle. (Mhy Pohjois-Pirkka 2024.)

Jäseniä yhdistyksellä on noin 5000 ja yksityismetsien pinta-ala on noin 248 000 ha. Toimistoja on 8 ja henkilöstöä 35. Metsäasiantuntijoita on 17. Yhdistys palvelee metsänomistajia kaikissa metsän käyttöön ja hoitoon liittyvissä asioissa. Tarjottavia palveluita on kehitetty myös kaukana asuvien metsänomistajien tarpeisiin. (Mhy Pohjois-Pirkka 2024.)

7 MENETELMÄT JA AINEISTOT

7.1 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaiden suhtautumista riistametsänhoitoon. Asiaa päätettiin lähteä selvittämään kyselytutkimuksen avulla. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään, kuinka hyvin riistametsänhoito käsite tunnetaan, miten vastaajat suhtautuvat aiheeseen ja millaisia mielipiteitä heillä on aiheeseen liittyen. Tutkimuksesta saatavan tiedon perusteella voidaan kehittää tarjottavia palveluita enemmän riistaa huomioiviksi, mikäli vastaajat kokevat aiheen kiinnostavaksi ja olisivat valmiita kokeilemaan sitä. Tällöin esimerkiksi neuvontatilanteissa voitaisiin aihetta nostaa yhtenä vaihtoehtona esille.

7.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Kvantitatiivisen tutkimuksen aineisto kerätään tyypillisesti lomakekyselyn, surveyn, haastattelun tai kokeellisen tutkimuksen avulla. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla saadaan vastauksia lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviin kysymyksiä, mikä edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta. Asioita kuvataan numeeristen suureiden avulla ja usein selvitetään eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tapahtuneita muutoksia. Määrällisen tutkimuksen avulla saadaan käsitys olemassa olevasta tilanteesta, mutta ei välttämättä pystytä selvittämään asioiden syitä riittävästi. (Heikkilä 2014)

7.3 Aineisto ja kysely

Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselytutkimuksen avulla tammikuun 2024 loppupuolella. Kyselyn pohjana käytettiin Google Forms:ia. Saatekirje (Liite 1.) ja kysely (Liite 2.) lähetettiin sähköpostitse 2778 Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaalle, joilla oli asiakasrekisteriin tallennettu sähköpostiosoite.

Kysely tavoitti 2576 asiakasta, koska osa sähköpostiosoitteista oli virheellisiä, vanhentuneita tai puutteellisia. Kyselyssä oli vastausaikaa kaksi viikkoa. Vastauksia kertyi kahdessa viikossa 724, jolloin vastausprosentiksi muodostui 28,1 %. Kyselytutkimusten vastausprosentti vaihtelee suuresti, ja siihen vaikuttaa muun muassa suhde kohdeyleisöön, kyselyn pituus, kannustimet ja kyselyn aihe (SurveyMonkey n.d). Verkkokyselytutkimuksissa 20–30 prosentin vastausmäärää voidaan pitää erittäin hyvänä, mutta 10–15 vastausprosentti on realistisempi, jos samalle joukolle ei ole lähetetty ennen kyselytutkimusta (SurveyMonkey n.d). Kyselyn vastausprosenttia voidaan pitää erittäin hyvänä.

Kyselyn vastaajajoukko valittiin Mhy Pohjois-Pirkan asiakaista rajaamalla mukaan kaikki, jotka ovat Mhy Pohjois-Pirkan jäseniä ja joilla oli sähköpostiosoite olemassa asiakasrekisterissä. Rajauksesta huolimatta voidaan olettaa, että vastaajajoukossa on mukana tasaisesti metsänomistajia koko Mhy Pohjois-Pirkan alueelta, koska useimmiten sähköposti puuttuu iäkkäämmiltä tai ei aktiivisesti palveluita käyttäviltä metsänomistajilta. Oletettavasti tällaisia metsänomistajia on ympäri Suomen ja siten myös ympäri Mhy Pohjois-Pirkan toiminta-alueen.

Kyselyn pituus pyrittiin pitämään lyhyenä, jotta kyselyyn tulisi mahdollisimman paljon vastauksia. Ennen kyselyn lähettämistä kohderyhmälle suoritettiin koevastauksia. Näin saatiin varmuus, että kysymykset olivat hyvin jäsennellyjä, ymmärrettäviä ja vastausvaihtoehdoista löytyy vastaajille sopivat vaihtoehdot. Kyselyssä oli samanlaisia ja erilaisia kysymyksiä, kuin vastaavanlaisissa tutkimuksissa, jotta tuloksia voitaisiin vertailla, mutta toisaalta saataisiin myös uutta ja tarpeellista tietoa aiheesta.

Kyselyssä hyödynnettiin suljettuja kysymyksiä. Suljetuissa kysymyksissä oli valmiit vastausvaihtoehdot. Joissain suljetuissa kysymyksissä oli myös mahdollisuus avoimeen vastaukseen. Suljetuissa kysymyksissä vastausvaihtoehtojen lukumäärä ei saa olla suuri (Heikkilä 2014). Myös jokaiselle vastaajalle tulee löytyä vaihtoehto (Heikkilä 2014). Kyselyssä käytettiin suljettuja kysymyksiä, koska niihin vastaaminen on nopeaa. Kyselyn lopussa oli kuitenkin mahdollisuus avoimeen vastaukseen liittyen aiheeseen tai kyselyyn.

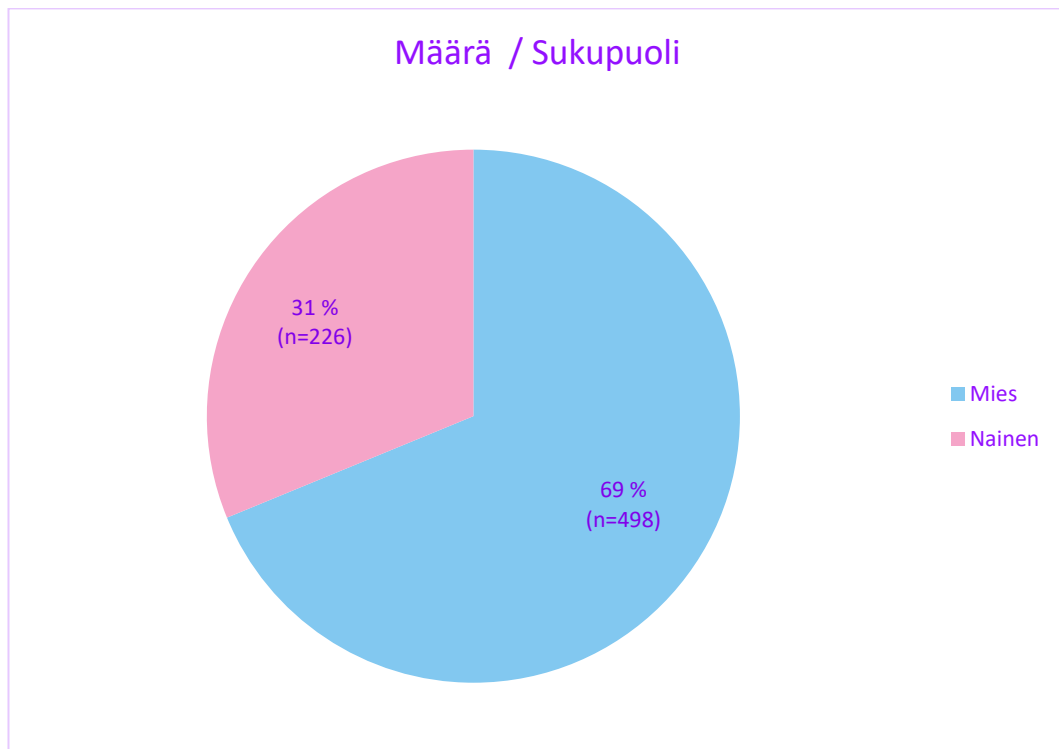
Kyselyssä hyödynnettiin Likertin asteikkoa kysymyksessä, jossa selvitettiin mielipidettä siitä, että huomioiko nykyiset metsänkäsittelymenetelmät ja sertifiointit riittävästi riistaa. Likertin asteikko on 4- tai 5-portainen järjestysasteikko. Sen ääripäistä toisessa on täysin samaa mieltä ja toisessa täysin eri mieltä olevat vaihtoehdot. (Heikkilä 2014)

Kyselyn aineistoa analysoitiin Google Forms:in ja Excel- taulukkolaskentaohjelman avulla. Google Forms-ohjelma luo automaattisesti kaavioita vastausten perusteella, jolloin niitä voidaan esittää paremmin havainnollistettavassa muodossa. Aineistoa analysoitiin myös ristiintaulukoimalla. Muuttujien jakautumista ja riippuvuuksia voidaan tutkia ristiintaulukoinnilla (Tietoarkisto n.d.). Ristiintaulukoiduille aineistoille soveltuva tilastollisen merkitsevyyden testausmenetelmä on χ^2 - testi (khiineliötesti), joka on riippumattomuustesti. Perustana testissä on havaittujen ja odotettujen frekvenssien erotusten suuruus. Testissä tarkastellaan kuinka paljon nämä frekvenssit eroavat toisistaan. Havaitut erot eivät johdu ainoastaan sattumasta, vaan ne löytyvät myös perusjoukosta, jos havaitut erot ovat riittävän suuria. Testin tuloksena saadaan p-arvo, joka kertoo virheellisen päätelmän todennäköisyyden. P-arvon ollessa alle 0,05, on tulos ”melkein merkitsevä”. Alle 0,01 tulosta voidaan pitää tilastollisesti merkitsevänä. Lukuna 0,05 tarkoittaa siis 5 % todennäköisyyttä virheelle. Testissä on tiettyjä vaatimuksia, jotta saadaan luotettava tulos. (Tietoarkisto n.d.) Testiä ei sovellettu kaikkiin ristiintaulukoituihin tuloksiin, koska muuttujien lukumäärä oli liian pieni. Testaaminen ei ole luotettavaa, jos muuttujien määrät (odotetut frekvenssit) ovat liian pieniä (Tilastoapu 2019). χ^2 - testiä tehtiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla.

8 TULOKSET

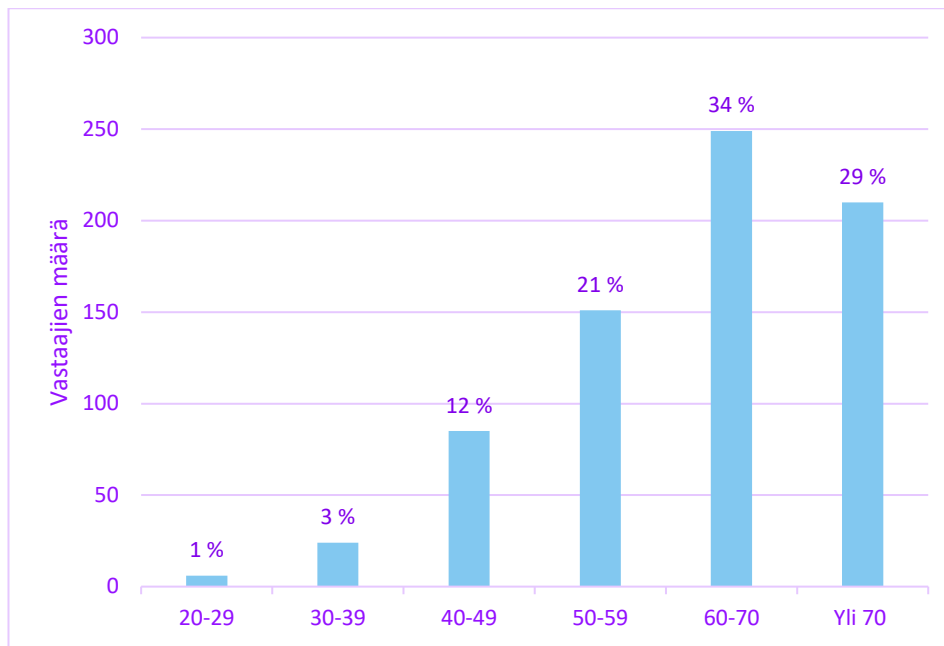
8.1 Perustiedot

Kyselyn alussa selvitettiin vastaajien perustietoja. Ensimmäisenä kysyttiin vastaajan sukupuolta. Vastaajista 31 % (n=226) oli naisia ja 69 % (n=498) miehiä (kuvio 1). Vastausvaihtoehdoissa oli annettu myös muu vaihtoehto, johon tuli yksi vastaus.

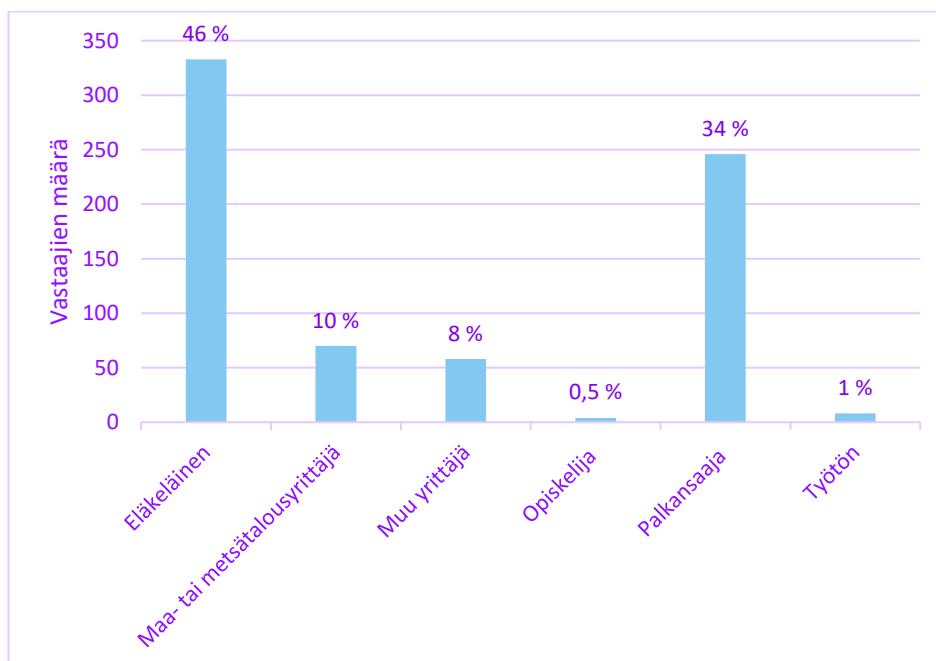

KUVIO 1. Vastaajien sukupuolijakauma (n=724).

Vastaajista hieman yli 4 % oli iältään 20–39-vuotiaita (kuvio 2). Noin 12 % vastaajista oli 40–49-vuotiaita ja 21 % oli 50–59-vuotiaita. Selvästi eniten oli 60–70-vuotiaita, joita oli 34 % vastaajista. Seuraavaksi eniten oli yli 70-vuotiaita, joita oli 29 %.

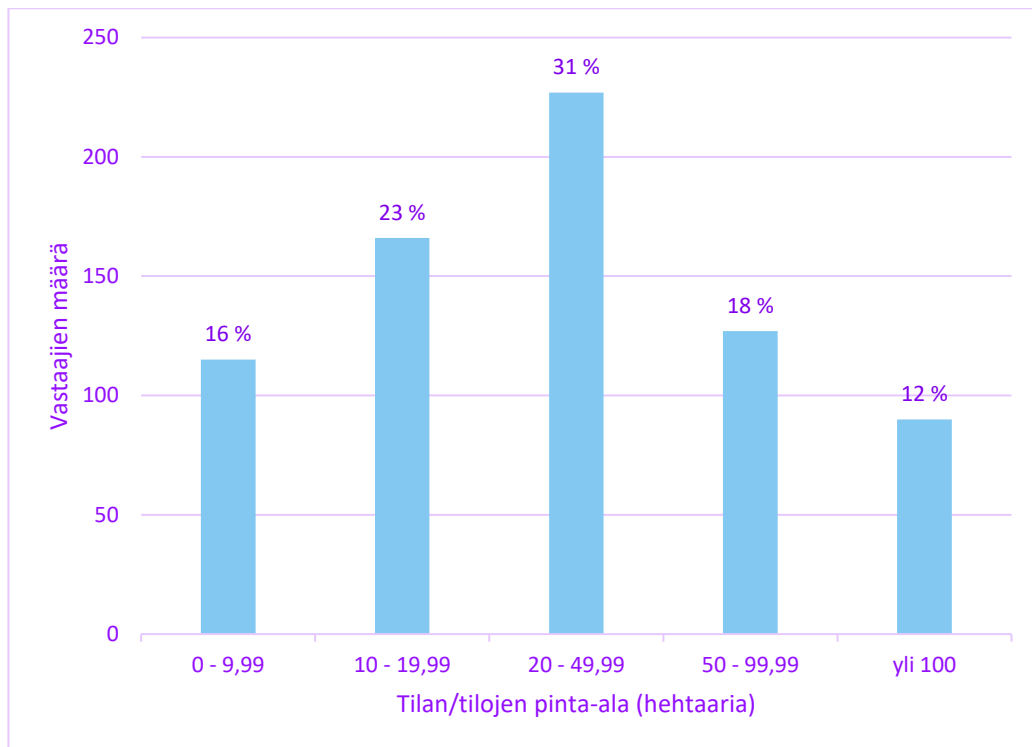

KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma (n=724).

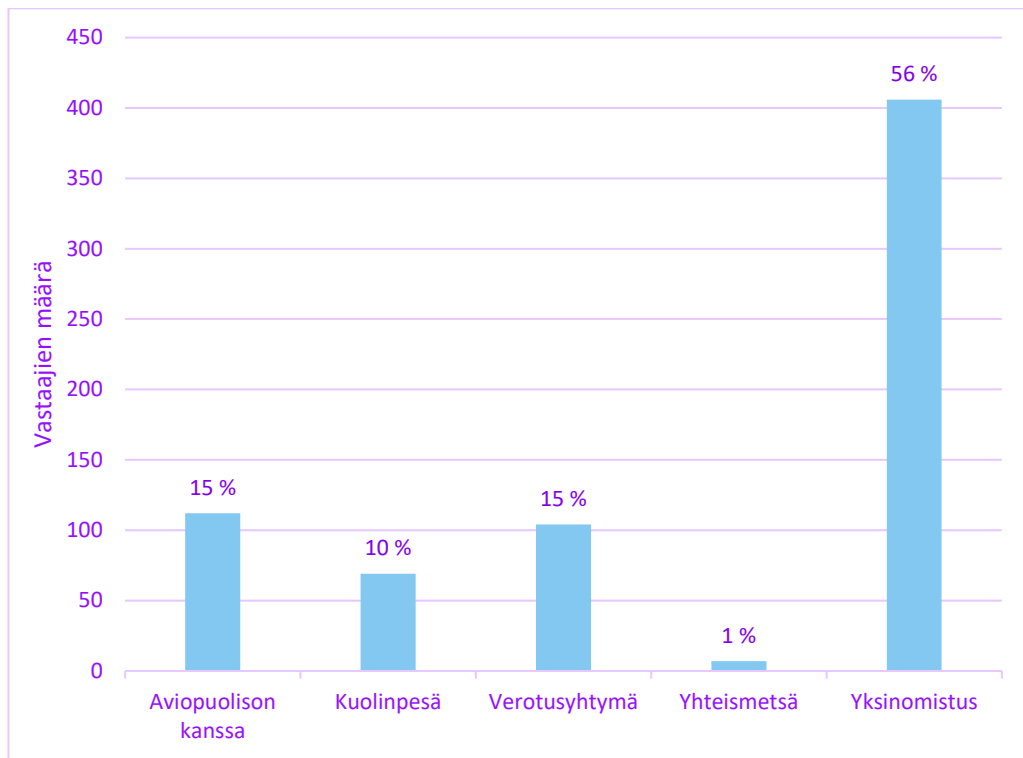
KUVIO 3. Vastaajien pääasiallinen ammattiryhmä (n=724).

Vastaajien ikäjakauman perusteella voitiin jo päätellä, että suurin osa vastaajista on eläkeläisiä. Kuvioista 2 ja 3 nähdään, että melkein puolet (46 %) vastaajista oli eläkeläisiä. Toiseksi suurin ammattiryhmä oli palkansaajat, joita oli 34 % vastaajista. Maa- ja metsätalousyrittäjiä oli 10 % ja muita yrittäjiä 8 %. Työttömiä oli 1 % ja opiskelijoita vain 0,5 % vastaajista. Ammattiryhmä kysymyksessä annettiin myös muu vaihtoehto. Muu-ryhmään kuului noin 0,5 % vastaajista.

KUVIO 4. Vastaajien omistamien tilan/tilojen pinta-ala (n=724).

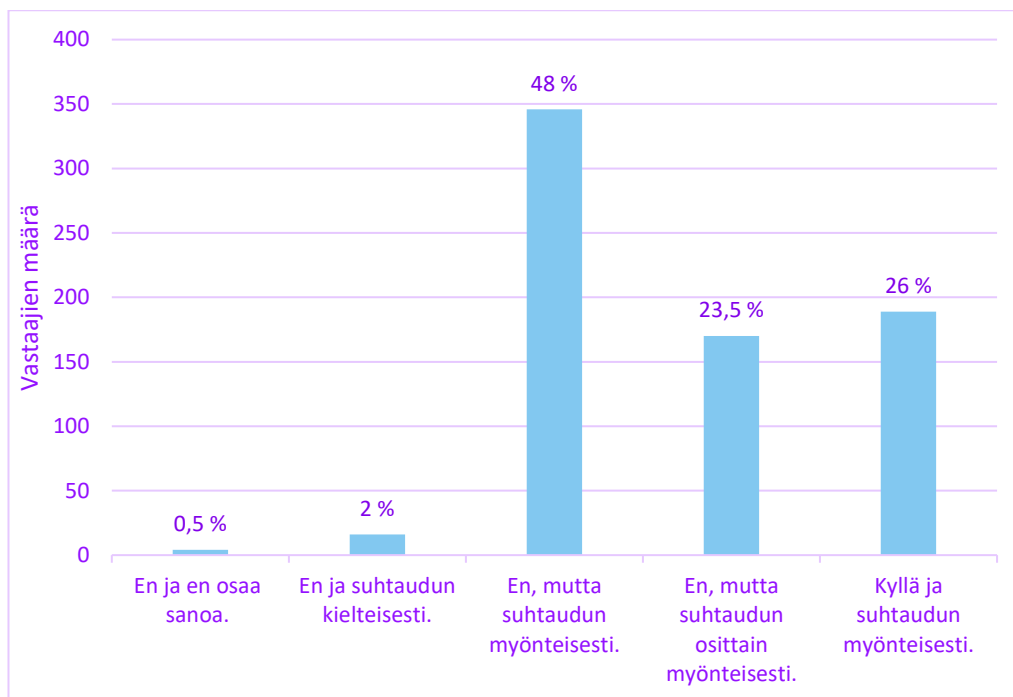
16 % vastaajista omisti metsää alle 10 hehtaaria (kuvio 4). Vastaajista 23 % omisti 10–19,99 hehtaaria. Selkeästi eniten (31 %) omistettiin 20–49,99 hehtaarin välillä olevia tiloja. 50–99,99 hehtaarin tiloja omistavia oli 18 % vastaajista ja yli 100 hehtaaria omistavia 12 %. Maa- tai metsätalousyrittäjät omistivat useammin yli 100 hehtaarin tiloja, kun verrataan muihin ammattiryhmiin. Eläkeläiset olivat suurin omistajaryhmä 10–49,99 hehtaarin kokoisissa tiloissa. Yli 100 hehtaaria omistavat asuivat useimmiten tilan yhteydessä ja noin neljäsosa kaikista vastaajista asui tilan yhteydessä. Yli kolmannes vastaajista asui haja-asutusalueilla. Alle 50 hehtaaria omistavat asuivat useimmiten kauempana (yli 50 km) tilastaan. Kaupungeissa asuvat omistivat keskimäärin pienempiä tiloja, kuin maaseudulla asuvat.

KUVIO 5. Metsänomistusmuodot (n=724).

Vastaajista yli puolet (56 %) omisti metsää yksin (kuvio 5). Toiseksi suurimpina omistusmuotoina oli verotusyhtymä (15 %) ja omistus yhdessä puolison kanssa (15 %). Kuolinpesän osakkaita oli 10 % vastaajista ja noin 1 % vastaajista kuului yhteismetsään. Omistusmuoto -kysymyksessä annettiin myös muu vaihtoehto. Siihen vastasi noin 3 % vastaajista. Muita omistusmuotoja oli esimerkiksi säätiöt ja yrityksen kautta tapahtuva omistus. Muu -ryhmässä oli myös muutamia vastauksia, joissa omistusmuotoja oli useampia. Eläkeläiset ja palkansaajat omistivat metsää useimmin yksin.

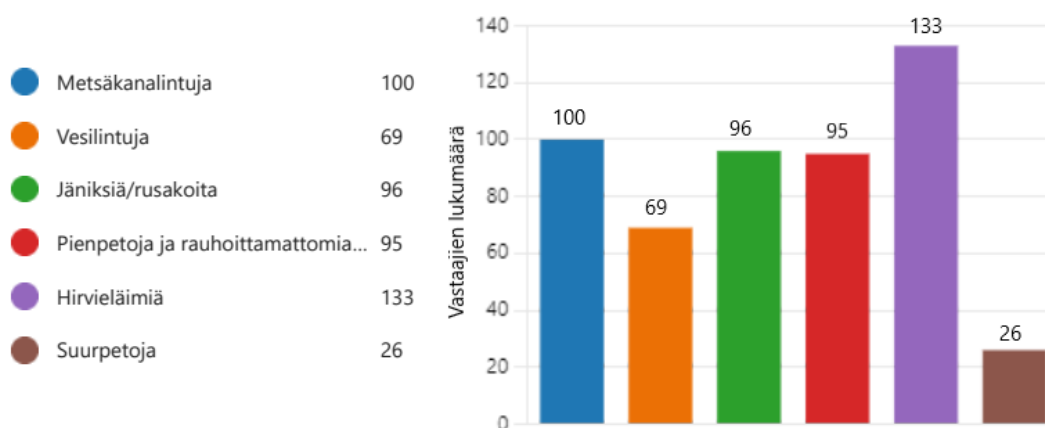
Seuraavana kyselyssä selvitettiin, että harrastaako vastaaja metsästystä ja kuinka metsästyksen suhtaudutaan. Vastaajista 26 % harrasti metsästystä (kuvio 6). 96 % metsästystä harrastavista oli miehiä ja 4 % naisia. 71 % vastaajista ei harrastanut metsästystä, mutta suhtautui siihen silti osittain myönteisesti tai myönteisesti. Vastaajista, jotka eivät harrastaneet metsästystä, mutta suhtautuivat siihen myönteisesti 60 % oli miehiä ja 40 % naisia. Kielteisesti metsästyksen suhtautuvia oli 2 % vastaajista, joista miehiä ja naisia oli yhtä paljon. Pienin osa (0,5 %) ei osannut sanoa suhtautumistaan metsästyksen. Heistä miehiä ja naisia oli yhtä paljon.

KUVIO 6. Metsästysharrastus ja suhtautuminen metsästämiseen (n=724).

Metsästystä harrastavilta vastaajilta kysyttiin, mitä riistaa he metsästävät (kuvio 7). Vastauksia kysymykseen kertyi 197, joissa lähes kaikki vastaajat metsästäivät useampiin riistalajiryhmiin kuuluvia riistaeläimiä. Selkeästi eniten metsästettiin hirvieläimiä, joita metsästi 68 % vastaajista. Seuraavaksi eniten metsästettäviä lajeja metsäkanalinnut (51 %), jänikset ja rusakot (49 %) sekä pienpedot ja rauhoittamattomat linnut (48 %). Vesilintuja (35 %) ja suurpetoja (13 %) metsästettiin selkeästi muita riistalajeja vähemmän.

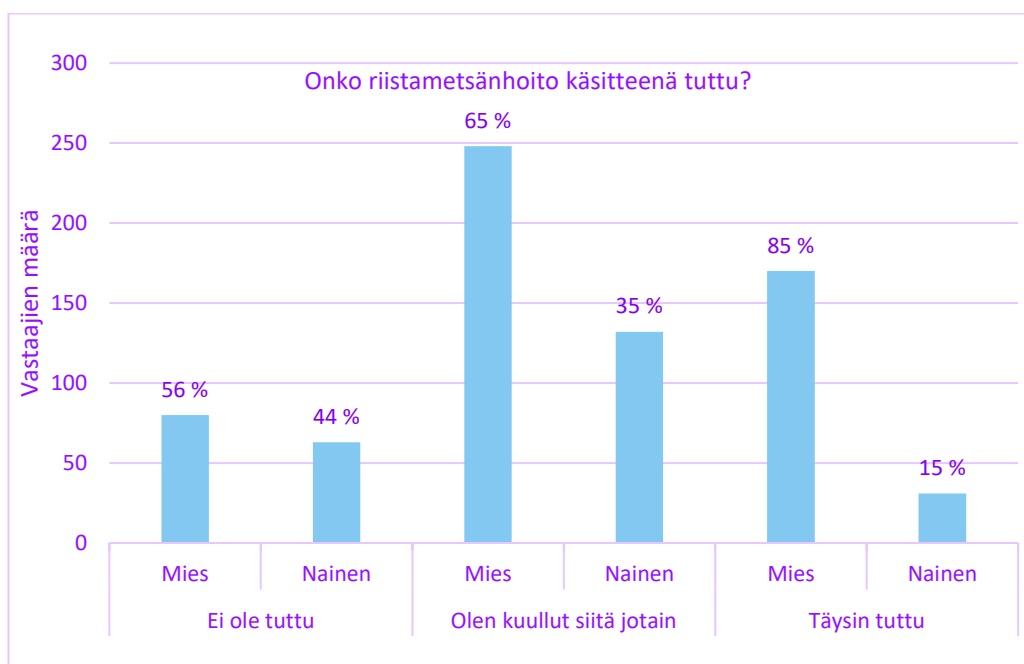
9. Mitä riistaa metsästät? (Voit valita useita)

KUVIO 7. Metsästettävät riistalajit (n=197).

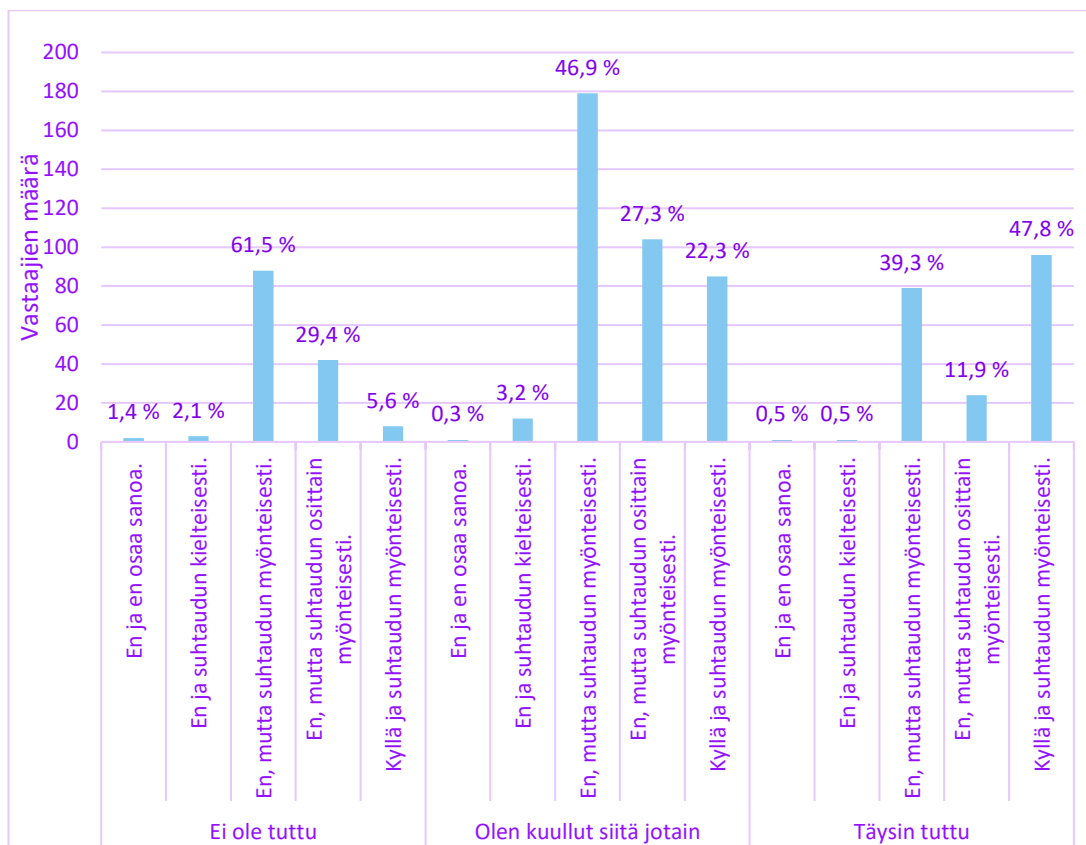
8.2 Riistametsänhoidon käsitteet ja harjoittamien

Seuravana kyselyssä selvitettiin vastaajien tietämystä riistametsänhoidosta ja siihen liittyvistä käsitteistä. Vastaajilta tiedusteltiin myös ovatko he huomioineet riistaa omien metsiensä käsittelyissä. Ensimmäisenä kysyttiin, kuinka tuttu käsite riistametsänhoito on. Vastaajista 28 % tunsi täysin riistametsänhoito käsitteen. Täysin käsitteen tunteneista 85 % oli miehiä. 52 % vastaajista oli kuullut jotain riistametsänhoitoon liittyen. Jotain aiheesta kuulleista 65 % oli miehiä. 20 % vastaajista vastasi, että käsite ei ole tuttu ja heistä 44 % oli naisia.

KUVIO 8. Riistametsänhoito -käsitteen tunnettavuus (n=724).

Metsästysharrastuksen vaikutusta riistametsänhoito -käsitteen tuntemiseen tutkittiin ristiintaulukoimalla (kuvio 9). 31 % vastaajista, jotka tunsivat riistametsänhoito käsitteen kokonaan tai osittain, harrasti metsästystä. Käsitteen tunteneista vastaajista 66 % ei harrastanut metsästystä, mutta suhtautui siihen ainakin osittain myönteisesti. 3 % vastaajista, jotka tunsivat käsitteen, eivät osanneet sanoa suhtautumisestaan metsästämiseen tai suhtautuivat siihen kielteisesti. Riistametsänhoito käsitteen ei tuntevista noin 6 % oli metsästystä harrastavia ja 91 % ei harrastavia. Täysin riistametsänhoito -käsitteen tunteva oli useimmiten metsästystä harrastava. χ^2 -testillä ($df=6$; $\chi^2(89,13)$; $p<0,001$) selvisi, että metsästysharrastuksella on tilastollista riippuvuutta sille, tunteekeko vastaaja riistametsänhoito -käsitteen.

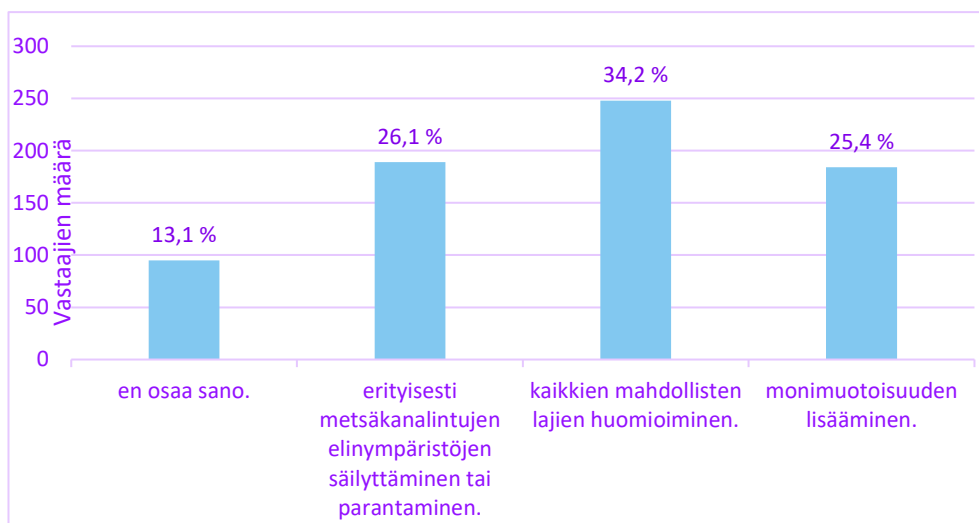

KUVIO 9. Metsästysharrastuksen vaikutus riistametsänhoito käsitteen tunnettavuuteen (n=724).

Vastaajilta kysyttiin mielipidettä siitä, mikä on riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite. 26 % vastaajista oli sitä mieltä, että riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite on erityisesti metsäkanalintujen elinympäristöjen säilyttäminen ja parantaminen (kuvio 10). Vastaajista suurin osa (34 %) oli sitä mieltä, että tavoite on kaikkien lajien huomioiminen. Neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että tavoite on monimuotoisuuden lisääminen. 13 % vastaajista ei osannut sanoa riistametsänhoidon pääasiallista tavoitetta. Loput (n. 2 %) vastaajista arvioi, että riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite on joko petoeläinten huomioiminen tai ravinnon lisääminen hirville.

Ristiintaulukoimalla tutkittiin vaikuttiko vastaajan metsästysharrastus siihen, mikä hänen mielestään oli riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite. χ^2 -testillä (df=6; χ^2 (23,45); $p < 0,001$) selvisi, että tiedolla riistametsänhoidon pääasiallisesta tavoitteesta on tilastollinen riippuvuus metsästysharrastuksen kanssa. Metsästystä harrastavat vastaajat valitsivat harvemmin vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Ei metsästystä harrastavat ja myönteisesti tai osittain myönteisesti siihen

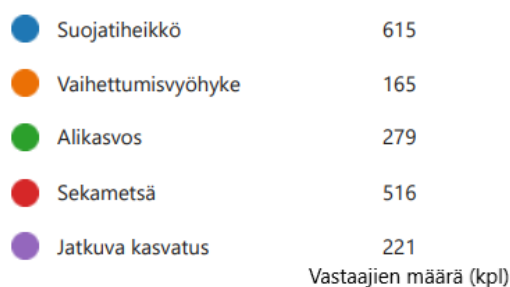
suhtautuvat valitsivat useammin vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Metsästystä harrastavat olivat siis harvemmin epätietoisia siitä, mikä riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite on.

KUVIO 10. Riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite (n=724).

Seuraavana vastaajilta kysyttiin mitkä tietyt käsitteet liittyvät riistametsänhoitoon. Valittavina käsitteinä oli kuviossa 11 näkyvät käsitteet. 8,6 % vastaajista valitsi, että kaikki annetut käsitteet liittyvät riistametsänhoitoon. Vain yhden käsitteen valinneita oli 26 % vastaajista. Kaksi käsitettä valinneita oli 29 % vastaajista, jossa on mukana kaikki eri vaihtoehdot, joita käsitteistä saa. 65 % kaksi käsitettä valinneista oli valinnut vaihtoehdon suojatiheikkö ja sekametsä. Yksittäisistä käsitteistä eniten valittuja oli suojatiheikkö, jonka valitsi 85 % vastaajista ja sekametsä, jonka valitsi 71 % vastaajista. Vähiten valintoja sai vaihettumisvyöhyke, jonka valitsi hieman alle 23 % vastaajista.

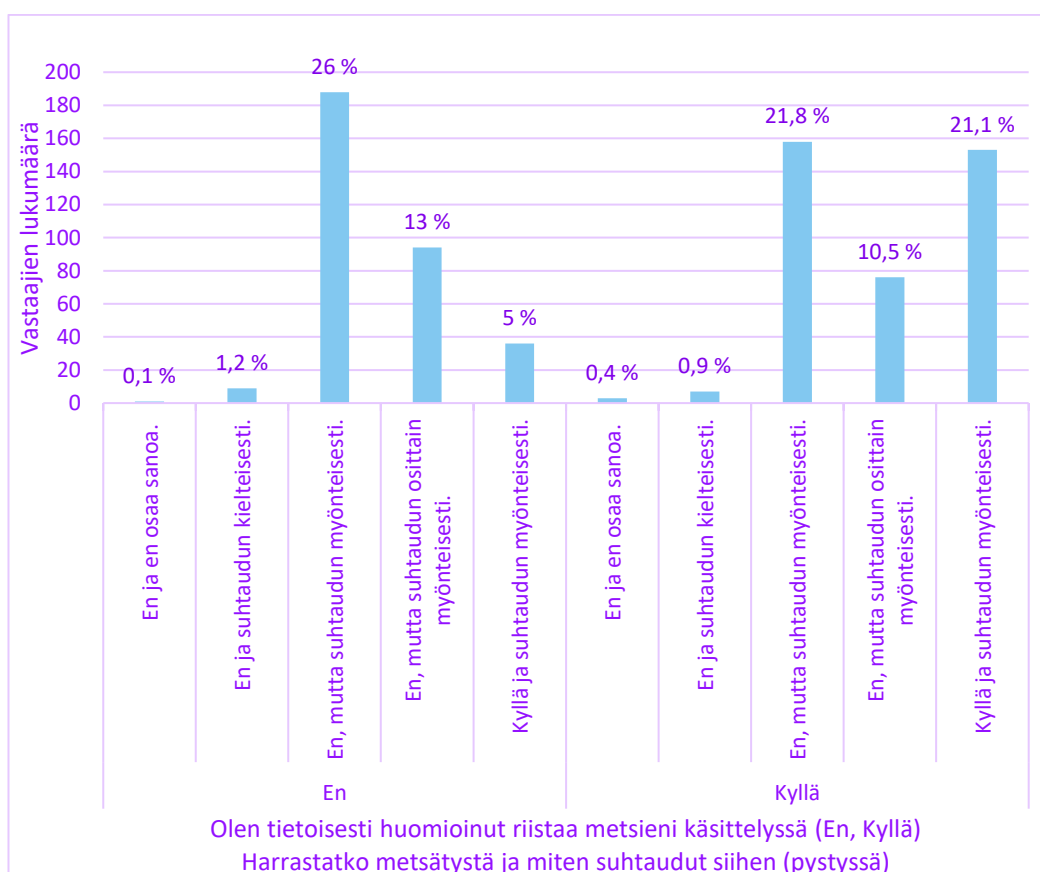
12. Mitkä seuraavista käsitteistä liittyvät riistametsänhoitoon? (Voit valita useita)

KUVIO 11. Eri käsitteiden liittäminen riistametsänhoitoon (n=724).

Kyselyssä selvitettiin, oliko vastaajat huomioineet riistaa metsien käsittelyssä. Metsien käsittelyssä tietoisesti riistaa huomioineita oli vastanneista 55 % (kuvio 12). 45 % vastasi, että ei ole huomionut riistaa metsän käsittelyssä.

Metsästysharrastuksella oli selvä vaikutus siihen, oliko vastaaja huomionut riistaa metsien käsittelyssä. X²-testin mukaan metsästysharrastuksella ja riistan huomioimisella metsien käsittelyssä on tilastollista riippuvuutta (df=1; $\chi^2(70,45)$; p<0,001). Tuloksesta voidaan päätellä, että riistan huomioiminen metsien käsittelyssä on tilastollisesti erittäin riippuvainen siitä, harrastiko vastaaja metsästystä vai ei. 19 % metsästäväistä vastaajista ei ole huomionut riistaa metsien käsittelyssä ja 81 % oli huomionut.

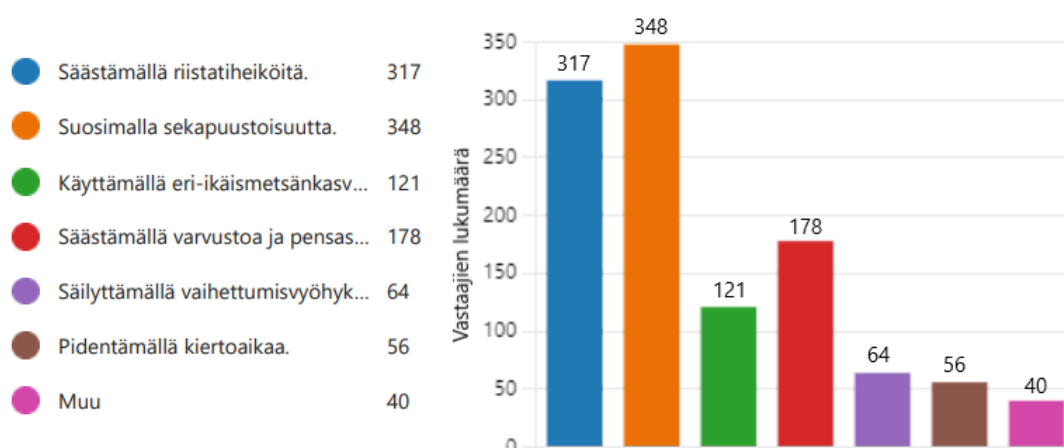

KUVIO 12. Metsästysharrastuksen vaikutus riistan huomioimiseen metsien käsittelyssä (n=724).

Vastaajilta, jotka olivat tietoisesti huomioineet riistaa metsiensä käsittelyssä, kysyttiin lisäksi mitä keinoja he olivat siihen käyttäneet. Vastausvaihtoehdoiksi annettiin kuviossa 13. näkyvät vaihtoehdot. Vastaajille annettiin mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja. 79 % vastaajista oli valinnut ainakin vaihtoehdon

”Suosimalla sekapuustoisuutta”. Seuraavaksi suosituin vaihtoehto oli riistatiheiköiden säästäminen, jonka oli valinnut 72 % vastaajista. Kolmanneksi eniten vastauksia oli kerryttänyt vaihtoehto ”Säästämällä varvustoa ja pensaskerrosta” ja neljäntenä vaihtoehtona oli ”Käyttämällä eri-ikäismetsänkasvatuksen menetelmiä niille soveltuvilla kohteilla”. Vaihtoehdot ”Säilyttämällä vaihettumisvyöhykkeitä” ja ”Pidentämällä kiertoaikaa” keräsivät selkeästi muita vähemmän vastauksia. Kysymyksessä annettiin myös muu -vaihtoehto, johon vastasi 9 % vastaajista. Muu -vaihtoehdossa oli mahdollista kirjoittaa vastaus. Muu -vaihtoehto kohtaan oli kirjattu mm. suojelualueiden jättäminen, kosteikoiden ja riistapeltojen tekeminen sekä riistalle tärkeiden lehtipuiden kuten haavan ja lepän säästäminen.

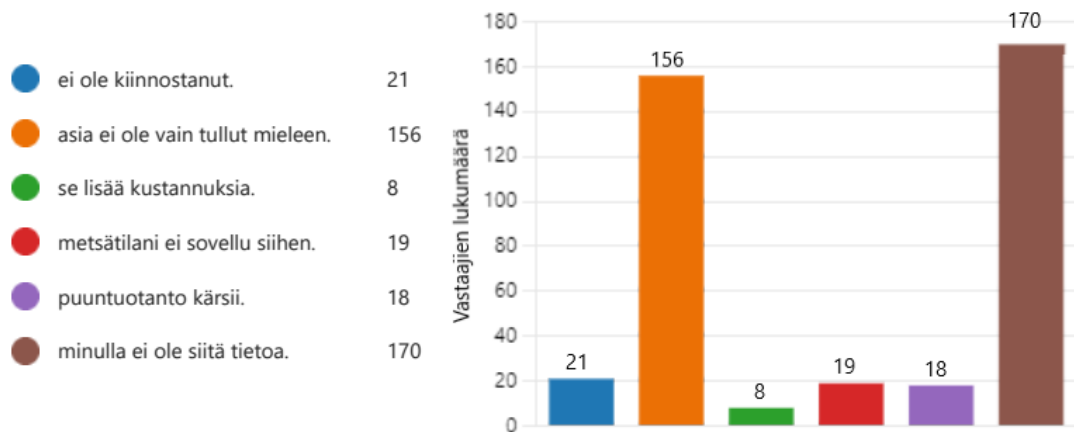
14. Millä keinoilla olet huomioinut riistaa metsiesi käsittelyssä? (Voit valita useita)

KUVIO 13. Riistan huomioimisen keinoja (n=443).

Vastaajilta, jotka eivät olleet huomioineet riistaa metsiensä käsittelyssä, kysyttiin syitä, miksi riistaa ei ollut huomioitu. Vastausvaihtoehtoiksi annettiin kuvion 14. mukaiset vaihtoehdot. Suurin syy siihen, että riistaa ei oltu huomioitu oli se, että aiheesta ei ollut tietoa. Tämän vaihtoehdon valitsi 54 % vastaajista. Toiseksi eniten vastauksia keräsi vaihtoehto ”asia ei ole vain tullut mieleen”, jonka valitsi melkein puolet vastaajista. Vähiten vastauksia keräsi vaihtoehto ”se lisää kustannuksia”, jonka valitsi vain 2,5 % vastaajista. Vaihtoehtoista loput kolme olivat tasaisesti valittuja ja selkeästi kahta suosituinta vaihtoehtoa vähemmän valittuja.

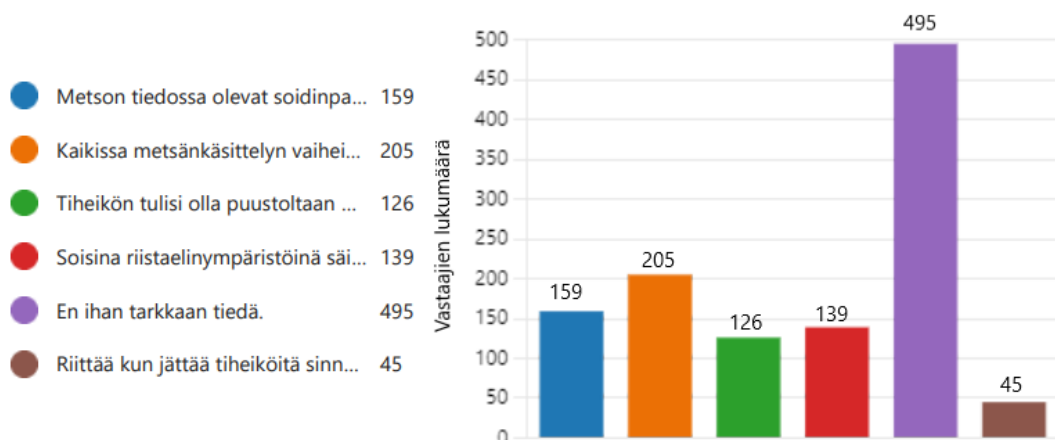
15. En ole huomionnut riistaa metsieni käsittelyssä, koska: (Voit valita useita)

KUVIO 14. Syitä miksi riistaa ei ole huomioitu metsien käsittelyssä (n=315)

Metsäsertifikaateissa on vaatimuksia, kuinka riistaa tulisi huomioida metsien käsittelyssä. Vastaajilta tiedusteltiin, mitä sertifikaateissa sanotaan riistan huomioimisesta (kuvio 15). Kysymyksessä annettiin 6 vaihtoehtoa ja niistä sai valita useita. Vaihtoehdot näkyvät tarkemmin liitteessä 1. Vastaajista suurin osa (58 %) oli valinnut vaihtoehdon ”En ihan tarkkaan tiedä”. Ainakin yhden oikean vaihtoehdon valinneita oli 35 % vastaajista. Noin 6 % vastaajista oli valinnut vaihtoehdon ”Riittää kun jättää tiheiköitä sinne tänne”. Tätä vaihtoehtoa ei mainita kummassakaan sertifikaatissa, joten se oli ns. ”väärä” vaihtoehto.

18. Mitä sertifioineissa (PEFC ja FSC) sanotaan riistan huomioimisesta metsien hoidossa? (Voit valita useita)

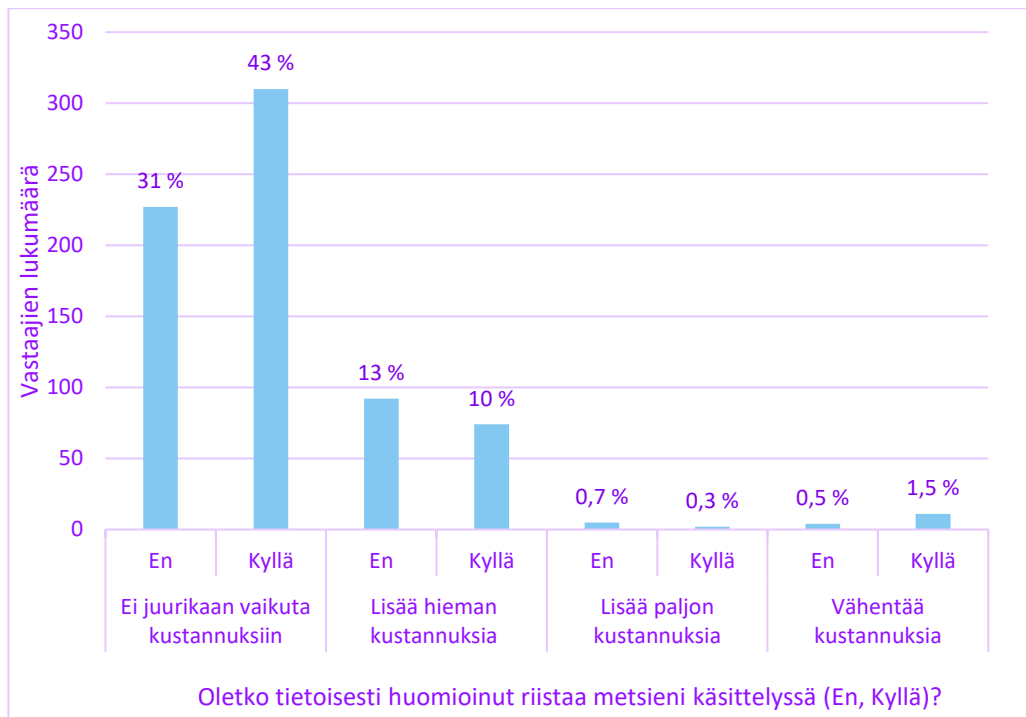
KUVIO 15. Vastaajien näkemys riistan huomioimisesta sertifikaateissa (n=724).

Sertifikaatteihin ja nykyisiin metsänkäsittelymenetelmiin liittyen vastaajilta kysyttiin, mikä on heidän näkemyksensä siitä, että huomioiko sertifikaatit ja metsänkäsittelymenetelmät riistaa riittävästi. Suurin osa vastaajista (57 %) ei osannut sanoa kantaansa kysymykseen. Neljännes vastaajista oli osittain samaa mieltä, että sertifikaatit ja metsänkäsittelymenetelmät huomioivat riittävästi riistaa. 10 % oli asiasta täysin samaa mieltä. 7 % oli osittain eri mieltä ja noin 1 % vastaajista oli täysin eri mieltä. ”En osaa sanoa” vaihtoehdon valinneista 81 % oli vastannut ”En ihan tarkkaan tiedä” kysymykseen, jossa kysyttiin mitä sertifikaateissa sanotaan riistan huomioimisesta.

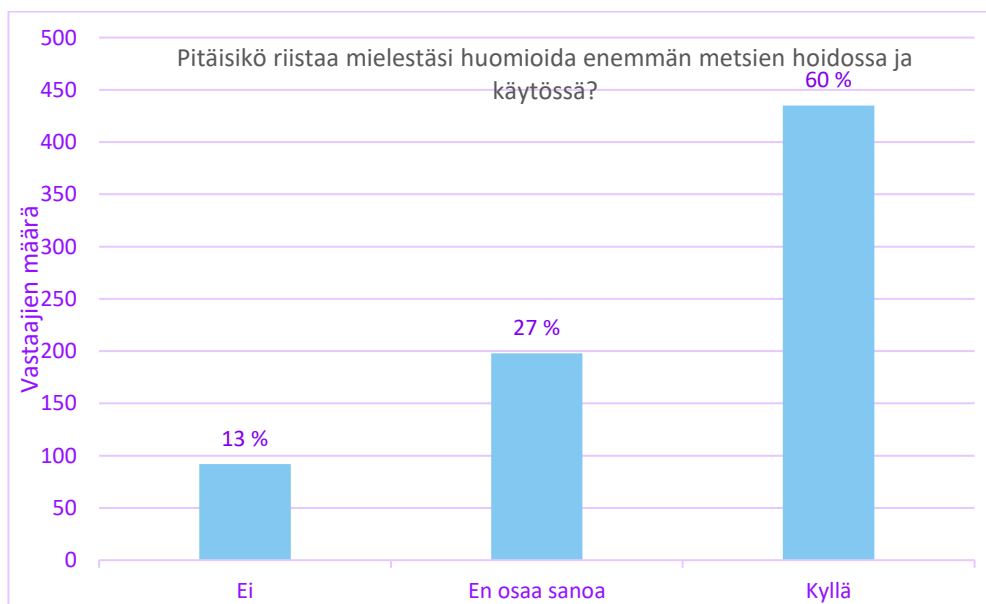
8.3 Mielenpitoita aiheeseen liittyen

Perustietojen ja käsitteiden jälkeen vastaajilta kysyttiin mielenpitoita riistametsänhoitoon liittyen. Mielenpidekysymyksissä selvitettiin muun muassa mitä mieltä vastaajat olivat riistametsänhoidon kustannusvaikutuksista sekä aiheen yleisestä kiinnostavuudesta.

Vastaajien näkemyksiä riistametsänhoidon kustannusvaikutuksista ristiintaulukoitiin sen mukaan oliko vastaaja tietoisesti huomionut riistaa metsien käsittelyssä (kuviokuva 16). Vastaajista 74 % mielestä riistametsänhoidolla ei ole juurikaan kustannusvaikutuksia. Heistä 43 % oli huomionut riistaa ja 31 % ei. 10 % vastaajista, jotka olivat huomionneet riistaa metsiensä hoidossa, oli sitä mieltä, että kustannukset hieman lisääntyvät. Vastaajista, jotka eivät huomionneet riistaa, 13 % uskoi kustannusten hieman kasvavan. Vastaajista vain 1 % uskoi kustannusten nousevan paljon. 2 % vastaajista oli sitä mieltä, että kustannukset laskevat. χ^2 -testin tulokseksi saatiin ($df=1$; $\chi^2(8,85)$; $p=0,003$). Tämä tarkoittaa, että riistametsänhoidon harjoittamisella ja kustannusvaikutuksien näkemyksellä on tilastollista riippuvuutta.

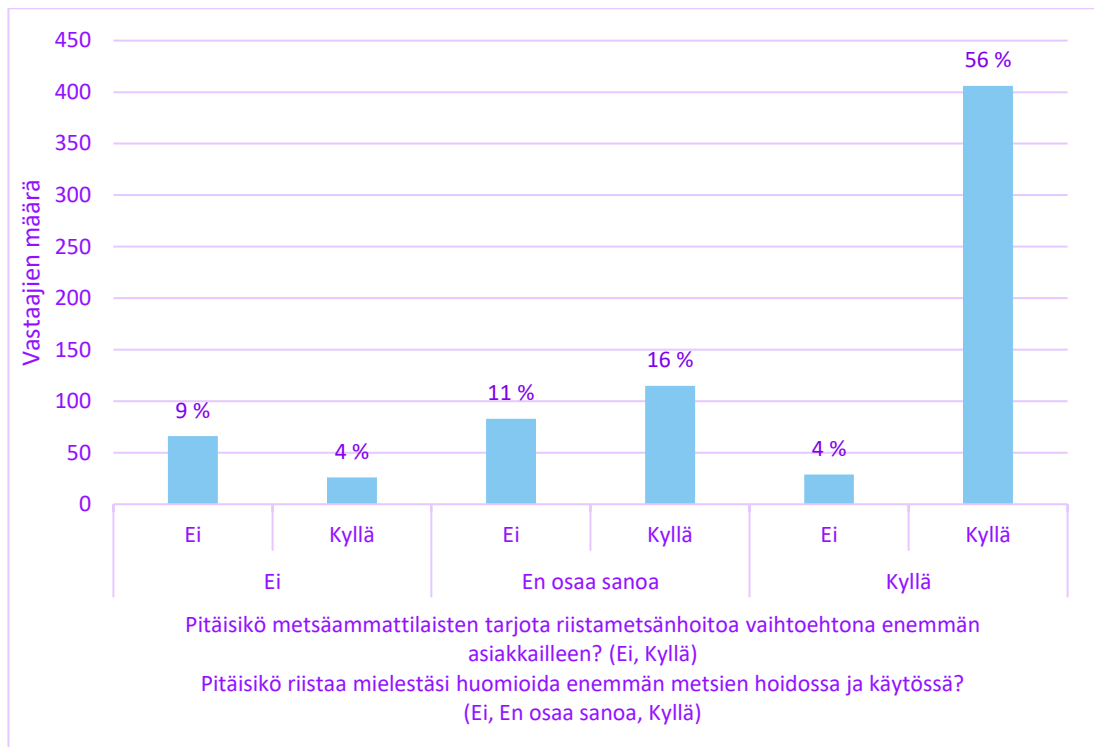

KUVIO 16. Riistametsänhoitoa harjoittavien ja ei harjoittavien näkemykset riistametsänhoidon kustannusvaikutuksista (n=724).

KUVIO 17. Mielipide riistan huomioimisen lisäämisestä metsien hoidossa (n=724).

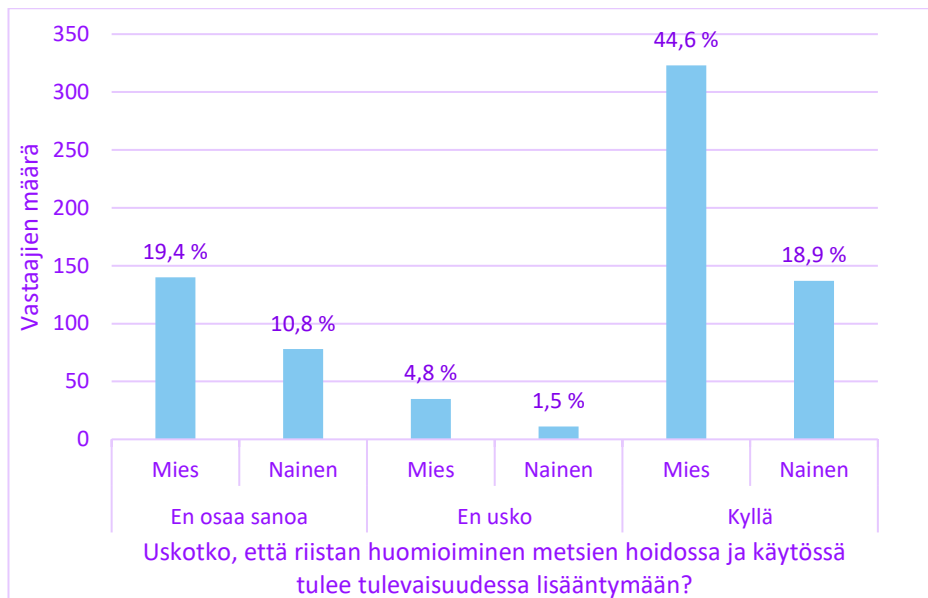
Kuviosta 17. nähdään, että enemmistö vastaajista (60 %) oli sitä mieltä, että riistaa pitäisi huomioida enemmän metsien hoidossa. Vastaajista noin neljännes ei osannut sanoa kantaansa asiaan. 13 % mielestä riistaa ei tarvitsisi huomioida enempää.

KUVIO 18. Mielipiteet riistan huomioimisesta ja riistametsänhoidon tarjonnasta (n=724).

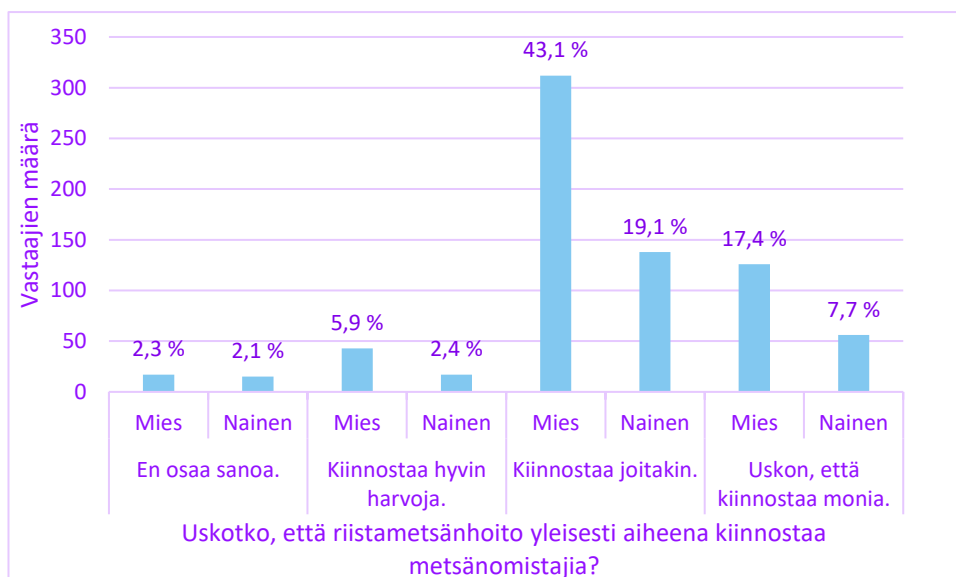
Mielipiteitä riistan huomioimisen lisäämisestä ja riistametsänhoidon tarjonnasta ristiintaulukoitiin ja tutkittiin χ^2 -testillä (kuvio 18). X^2 -testin mukaan mielipiteiden ero on tilastollisesti erittäin merkitsevä ($df=2$; $\chi^2(217,44)$; $p<0,001$). 56 % vastaajista oli sitä mieltä, että riistaa pitäisi huomioida enemmän metsien hoidossa sekä metsäammattilaisten pitäisi tarjota riistametsänhoitoa vaihtoehtona enemmän asiakkailleen. Kaikista vastaajista 76 % vastasi, että metsäammattilaisten pitäisi tarjota riistametsänhoitoa enemmän asiakkailleen. 4 % heistä oli kuitenkin sitä mieltä, että riistaa ei tarvitse huomioida enempää metsien hoidossa.

Riistametsänhoidon tulevaisuuden näkymiin liittyen vastaajilta kysyttiin, tuleeko riistan huomioiminen lisääntymään metsien hoidossa tulevaisuudessa (kuvio 19). Sukupuolen vaikutusta mielipiteeseen riistametsänhoidon tulevaisuudesta tutkittiin ristiintaulukoimalla ja χ^2 -testillä. X^2 -testistä ($df=2$; $\chi^2(3,70)$; $p=0,157$) selvisi, että sukupuolella ei ole tilastollista merkitystä mielipiteeseen riistametsänhoidon tulevaisuudesta. Miehistä ja naisista suurin osa uskoi, että riistametsänhoito tulee lisääntymään tulevaisuudessa.

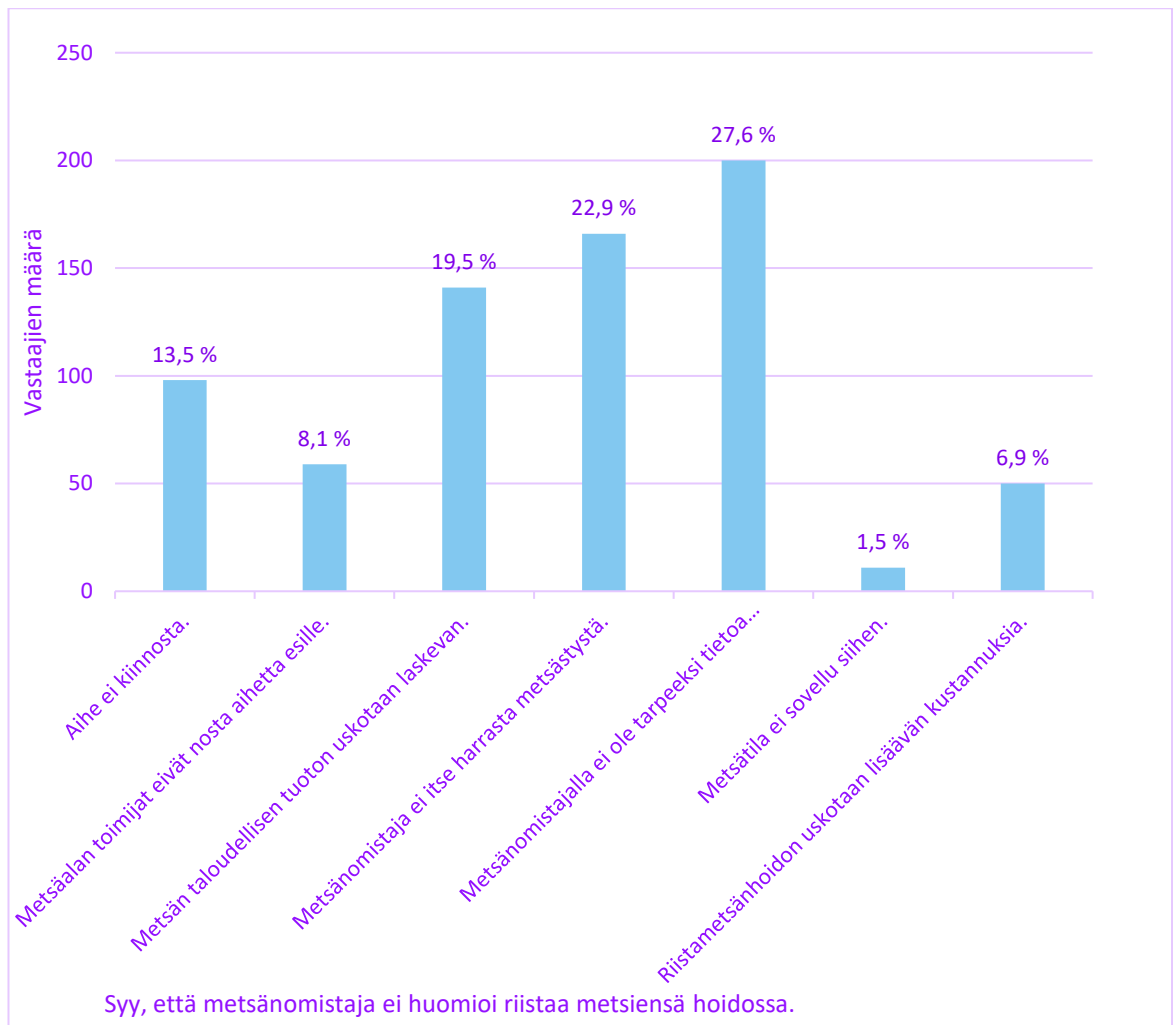

KUVIO 19. Vastaajien mielipide riistametsänhoidon tulevaisuudesta (n=724).

Ristiintaulukoinnilla ja χ^2 -testillä tutkittiin, oliko vastaajien sukupuolella vaikutusta vastaajien mielipiteeseen riistametsänhoidon yleisestä kiinnostavuudesta (kuvio 20). χ^2 -testin mukaan ($df=3$; $\chi^2(3,97)$; $p=0,265$) sukupuolella ei ole tilastollista merkitystä mielipiteeseen riistametsänhoidon yleisestä kiinnostavuudesta. Suurin osa vastaajista (62 %) vastasi, että aihe kiinnostaa joitakin. Jopa neljännes vastaajista uskoi, että riistametsänhoito aiheena kiinnostaa monia metsänomistajia. Pienin osa vastaajista oli epätietoisia.

KUVIO 20. Vastaajien mielipide riistametsänhoidon yleisestä kiinnostavuudesta (n=724).

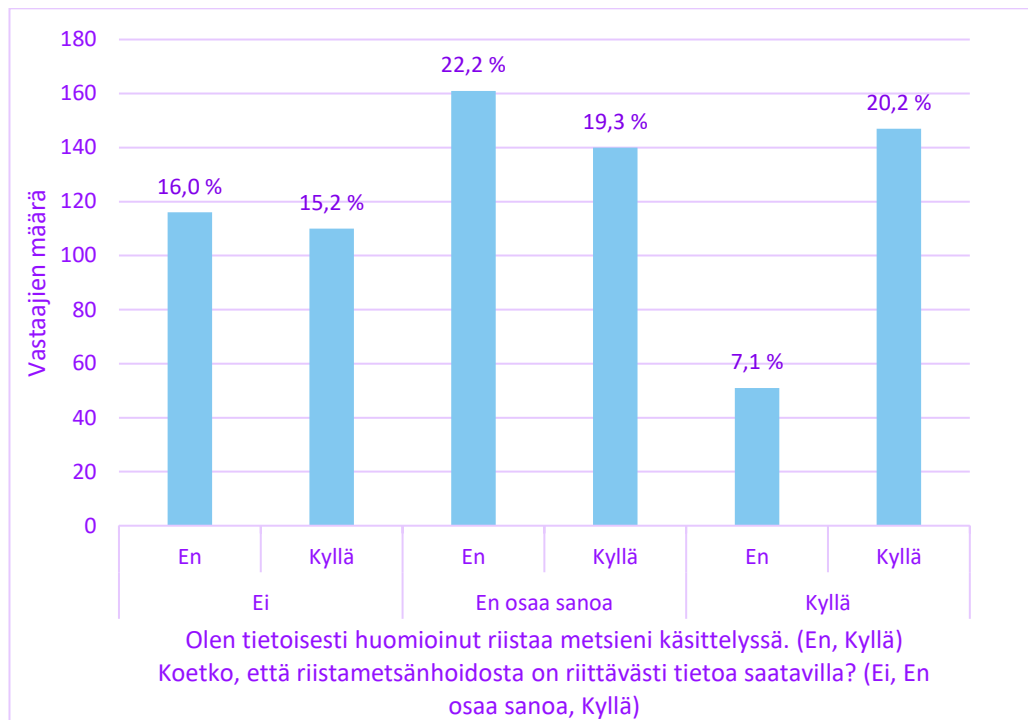

KUVIO 21. Vastaajien mielipide, miksi metsänomistajat eivät harjoita riistametsänhoitoa (n=724).

Vastaajilta kysyttiin mielipidettä, mikä heidän mielestään olisi yleisin syy siihen, että metsänomistajat eivät harjoita riistametsänhoitoa (kuvio 21). Noin 28 % vastaajista arvioi, että metsänomistajat eivät harjoita riistametsänhoitoa sen takia, että heillä ei ole siitä tarpeeksi tietoa. Melkein neljännes vastaajista arvioi syyksi, että metsänomistaja ei itse metsästä, joten riistan huomioimiselle ei ole syytä. Jopa 20 % vastaajista arvioi syyksi, että metsän taloudellisen tuoton uskotaan laskevan. 14 % arvioi, että aihe ei vain kiinnosta metsänomistajia. Loput vastaajista arvioivat syiksi, että metsätila ei sovellu riistalle, kustannukset lisääntyvät tai metsäalan toimijat eivät ole ottaneet aihetta esille.

8.4 Tiedon saatavuus

Kyselyssä selvitettiin vastaajien perustietojen ja riistametsänhoidon tietämyksen lisäksi heidän näkemyksiään riistametsänhoidosta olevan tiedon saatavuuteen liittyen. Vastaajilta kysyttiin myös mistä lähteistä he olivat tietoa hakeneet ja onko heillä kiinnostusta saada aiheesta lisää tietoa.

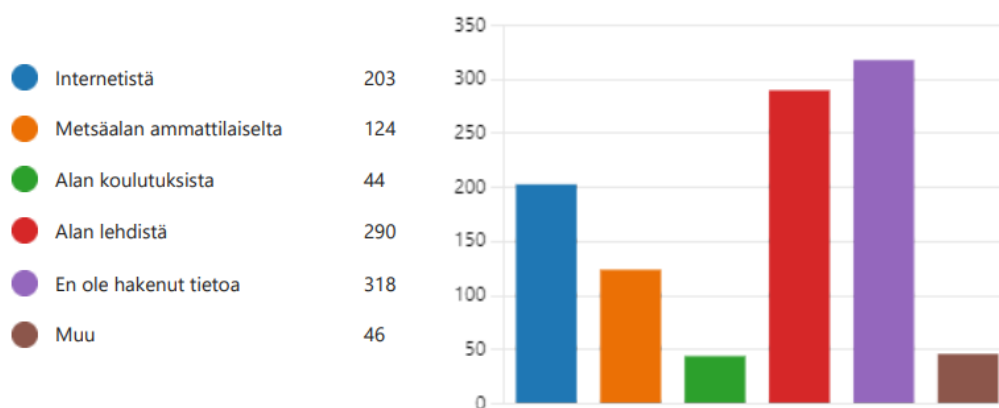
KUVIO 22. Riistametsänhoitoon liittyvän tiedon saatavuus (n=724).

Riistametsänhoidosta olevan tiedon saatavuuteen liittyvää mielipidettä ristiintaulukoitiin ja tutkittiin χ^2 -testillä kysymyksen kanssa, jossa selvitettiin, oliko vastaaja tietoisesti huomionut riistaa metsiensä hoidossa (kuvio 22). χ^2 -testin mukaan (df=2; $\chi^2(41,98)$; $p < 0,001$) mielipide on tilastollisesti erittäin riippuvainen siitä, oliko vastaaja tietoisesti huomionut riistaa metsiensä hoidossa vai ei. Hieman yli neljäsosa vastaajista oli sitä mieltä, että tietoa on riittävästi saatavilla. Heistä 74 % oli tietoisesti huomionut riistaa. Vastaajista yli 40 % ei osannut sanoa kantaansa tiedon saatavuudesta. Noin kolmannes vastaajista koki, että tietoa ei ole riittävästi saatavilla. Heistä melkein puolet oli kuitenkin tietoisesti huomionut riistaa metsiensä käsittelyssä.

Tiedon saatavuuden lisäksi vastaajilta kysyttiin, mistä lähteistä he olivat tietoa saaneet tai hakeneet. Kysymyksessä annettiin muutamia eri vaihtoehtoja, jotka on esitetty kuviossa 23. Vastaajista suurin osa (44 %) ei ollut hakenut aiheesta tietoa. "En ole hakenut tietoa" vaihtoehdon valinneista osa oli kuitenkin valinnut

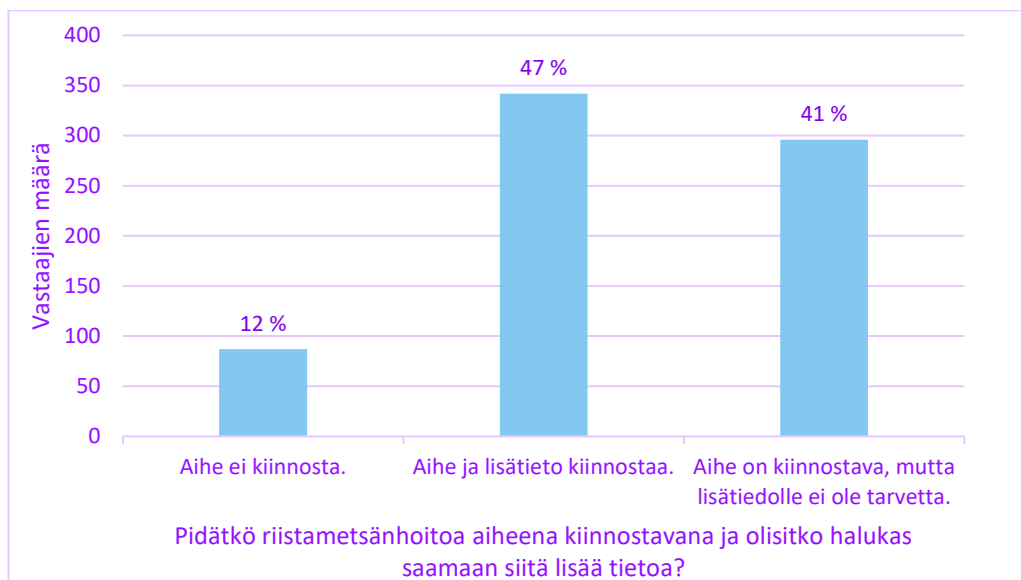
muitakin vaihtoehtoja. Eniten tietoa oli haettu alan lehdistä (40 %) ja internetistä (28 %). Metsäalan ammattilaiselta tietoa oli saanut ja kysynyt 17 % vastaajista. Alan koulutuksista tietoa saaneita oli noin 6 % vastaajista. Kysymyksessä annettiin myös muu -vaihtoehto, jonka valitsi noin 6 %. Muu -vaihtoehtoon tiedonlähteeksi oli useimmiten kirjattu metsästäjät. Vastauksista nousi myös esille omakohtaiset kokemukset aiheesta.

22. Mistä lähteistä olet saanut tai hakenut tietoa riistametsänhoidosta? (Voit valita useita)

KUVIO 23. Riistametsänhoidon tiedon lähteitä (n=724).

Viimeisenä tietoon liittyvänä kysymyksenä selvitettiin, pitikö vastaaja riistametsänhoitoa aiheena kiinnostavana ja olisiko halukas saamaan siitä lisää tietoa (kuvio 24). Kyselyyn vastanneista vain 12 % aihe ei kiinnostanut. Melkein puolet (47 %) koki aiheen kiinnostavaksi ja olisi halukas saamaan aiheesta lisää tietoa. Hieman yli 40 % piti aihetta kiinnostavana, mutta ei kokenut tarvetta lisätiedolle. Kokonaisuudessaan melkein 90 % vastaajista piti riistametsänhoitoa aiheena kiinnostavana. Ristiintaulukoinnin ja χ^2 -testin avulla selvitettiin, oliko sukupuoli vaikuttanut siihen koettiinko aihe kiinnostavaksi ja haluttiinko siitä lisätietoa. χ^2 -testin mukaan ($df=2$; $\chi^2(3,02)$; $p=0,220$) aiheen ja lisätiedon kiinnostavuus ei ollut tilastollisesti riippuvainen sukupuolesta. Miehistä sekä naisista suurin osa piti aihetta kiinnostavana.

KUVIO 24. Riistametsänhoidon kiinnostavuus (n=724).

8.5 Avoin palaute kyselystä ja aiheesta yleisesti

Kyselyn lopussa vastaajille annettiin mahdollisuus avoimeen palautteeseen. Avoin palaute keräsi 141 vastausta. Analysoitavia vastauksia tuli 139, koska kahdessa vastauksessa vastauskenttään oli merkitty vain viiva.

Vastaajat kommentoivat monipuolisesti riistametsänhoitoon liittyen sekä kyselyyn liittyen. Avoimista vastauksista erityisesti esille nousi, että aihetta pidettiin yleisesti kiinnostavana ja tärkeänä. Kommenteista kävi myös ilmi, että aihe oli monelle vastaajalle kokonaan vieras, mutta toisaalta kysely oli herättänyt mielenkiintoa ja ajatuksia aiheeseen liittyen. Muutama esimerkkikommentti: *”Mielenkiintoinen aihe. Täytyy perehtyä asiaan. Metsä on ollut minulla pitkään, mutta en ole kuullut tästä”, ”Kysely tarjosi mukavasti tietoa ja herätti selvittämään lisää aiheesta”.*

Kommenteista kävi ilmi, että riistametsänhoito aiheena liitettiin vahvasti metsästyksen ja riistalajeista etenkin hirveen. Kommenteissa otettiin kantaa hirvien ja muiden sorkkaeläinten kantoihin sekä niiden aiheuttamiin tuhoihin. Esimerkkinä yksi kommentti: *”Hirvet aiheuttavat valtavaa tuhoa taimikoille, niiden määrää pitäisi vähentää. Linnut ja muu pienriista saa lisääntyä”.*

Palveluiden tarjontaan liittyen vastauksista selvisi, että riistametsänhoitoa ei ole useinkaan nostettu esille yhtenä vaihtoehtona. Joissain kommenteissa mainittiin, että metsäammattilaisten suunnasta aihetta ei ole nostettu esille. Aihe ei ole myöskään metsänomistajien suunnasta tullut esille, koska siitä ei ole ollut tietoa.

Kommenteissa oli myös ehdotuksia aiheeseen liittyvien koulutusten järjestämisestä esimerkiksi webinaarina. Vastauksista nousi myös esille, että olisi tärkeää nostaa aihetta esille ja lisätä siihen liittyvää neuvontaa.

Avointen vastausten mukaan metsänomistajat ovat melko hyvin tietoisia riistametsänhoidon keinoista. Kommenteissa oli kerrottu muun muassa esimerkkejä omista toimenpiteistä, millä riistaa on huomioitu ja saatu positiivisia tuloksia. Esimerkkinä tästä kommentti: *"Harrastan melko paljon omatoimista metsänhoitoa. Siinä sivussa tulee jätettyä liiankin tiheitä taimikoita ja mm alikasvustokuusia, joista syntyy samalla riistatiheiköitä. Metsänhoitoa hieman haittaavatkin lehtipuut jätän pystyyn. Erityisesti pyykanta vaikuttaakin olevan runsas metsässäni"*.

Avoimista vastauksista löytyi myös kriittisempiä vastauksia liittyen itse kyselyyn ja aiheeseen. Esimerkkinä: *"Aika yksi oikoinenen rasti ruutuun. Harvat metsäpalstat ovat suoraan vain metsä peltoa. Siellä on kallioita reheviä maita, kosteikkoja. Näitä käsitellään hoidollisesti eri tavalla. Siitä tulee automaattisesti metsään monimuotoisuutta. Ei tarvitse tietoisesti hakea riistanhoidollista näkökantaa"*.

9 TULOSTEN TARKASTELU

9.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaiden taustatietoja verrattiin Karppisen ym. (2020) Suomalainen metsänomistaja -tutkimukseen, jotta saataisiin selville, kuinka hyvin vastaajat edustavat keskimääräistä metsänomistajaa Suomessa. Taustatietojen vertailussa havaittiin yhtäläisyyksiä sekä eroja. Suurin syy eroavaisuuksiin johtuu tutkimusten erikokoisista otoksista. Suomalainen metsänomistaja 2020-tutkimuksen otos oli paljon suurempi.

Tutkimuksessa naisvastaajien osuus oli 31 % ja Karppisen ym. (2020, 4) tutkimuksessa naisten osuus oli 41 %. Vaikka tuloksissa on eroa kymmenen prosenttia, on silti havaittavissa yleinen linja, että naisten osuus metsänomistajista on pienempi. Kyselyssä ei selvitetty vastaajien tarkkaa ikää, mutta suurin osa vastaajista oli 60–70-vuotiaita ja kaikkiaan yli 60-vuotiaita oli 63 %. Karppisen ym. (2020, 4) tutkimuksen mukaan metsänomistajien keski-ikä on 62-vuotta. Vastaajien ikäluokkajakauman perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että tämän kyselyn vastaajien keski-ikä olisi myös yli 60-vuotta, joten tulos on lähellä Karppisen ym. tutkimuksen tuloksia.

Kyselyyn vastanneista suurin osa oli eläkeläisiä (46 %). Toiseksi eniten oli palkansaajia, joita oli 34 % vastaajista. Maa- tai metsätalousyrittäjiä oli 10 %. Karppisen ym. (2020, 20) tutkimuksen mukaan metsänomistajista 47 % oli eläkeläisiä, 37 % palkansaajia ja kymmenesosa maa- tai metsätalousyrittäjiä. Ammattiryhmän osalta kyselyn tulokset vastaavat erittäin hyvin Karppisen ym. (2020) tutkimuksen tuloksia.

Tässä kyselyssä 31 % vastaajista omisti 20–49,99 hehtaaria metsää, 23 % omisti 10–19,99 hehtaaria metsää, 18 % omisti 50–99,99 hehtaaria metsää ja 16 % omisti alle 10 hehtaaria metsää. Karppisen ym. (2020, 31) tutkimuksen mukaan kolmasosalla metsänomistajista tilan koko on 20–49,99 ha ja tätä pienempiä tiloja on 40 % metsänomistajista. Kyselyssä 12 % omisti yli 100 hehtaaria metsää, mikä on täysin sama tulos kuin Karppisen ym. (2020) tutkimuksessa. 50–99,99

hehtaaria omistavien määrässä oli yhden prosentin ero tutkimusten välillä. Metsätilojen kokojakauma tutkimusten välillä oli kokonaisuudessaan hyvin lähellä toisiaan. Molemmissa tutkimuksissa maa- tai metsätalousyrittäjät omistivat muita useammin isompia tiloja ja kaupungissa asuvat omistivat pienempiä tiloja.

Karppisen ym. (2020, 20) tutkimuksessa hieman yli kolmasosa metsänomistajista asui tilallaan mutta yli puolet haja-asutusalueella. Kolmasosa asui kaupunkimaisessa ympäristössä ja viidesosa taajamassa tai kirkonkylässä. Tässä tutkimuksessa noin neljäsosa asui tilallaan, yli kolmannes haja-asutusalueella ja noin puolet kaupungissa. Karppisen ym. tutkimukseen verraten tässä tutkimuksessa vastaajat asuivat selvästi useammin kaupungissa. Tutkimuksissa asuinpaikan suhteen oli hieman eroja. Molemmissa tutkimuksissa kuitenkin isompia tiloja omistavat asuivat useimmin tilalla.

Kyselyyn vastanneista 71 % omisti metsää yksin tai yhdessä puolison kanssa. Yhtymänä metsää omisti 15 % ja kuolinpesä muotoisessa omistuksessa oli mukana 10 %. Karppisen ym. (2020, 35) tutkimuksessa 72 % omistajista omisti metsää perheomistuksella, 17 % yhtymänä ja 11 % kuolinpesänä. Tämän tutkimuksen tulokset omistusmuodon suhteen vastasivat hyvin Karppisen ym. tutkimuksen tuloksia.

Kyselyyn vastanneista Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaista 26 % harrasti metsästystä. 71 % vastaajista ei metsästännyt, mutta suhtautui metsästämiseen myönteisesti. 2 % suhtautui kielteisesti metsästyksen suhteen. Korhosen (2020) tutkimuksessa, joka tehtiin Pohjois-Savon alueella, 45 % vastaajista harrasti metsästystä. Horton (2023) tutkimuksessa, jonka vastaajina toimi Metsänomistajien foorumi -Facebook-ryhmän jäsenet, metsästystä harrasti jopa 67 % vastaajista. Tutkimusten välillä on melko suuria eroja metsästysharrastuksen suhteen, millä voi olla myös vaikutusta riistametsänhoitoon suhtautumisessa. Metsästyksen kielteisesti suhtautuvien osuutta ei voitu verrata muihin tutkimuksiin, koska sitä ei ollut niissä selvitetty.

9.2 Mielipiteet ja suhtautuminen riistametsänhoitoon

Riistametsänhoito käsite oli tässä kyselyssä tuntematon vain viidesosalle vastaajista. Suurin osa kyselyyn vastanneista Mhy Pohjois-Pirkan asiakkaista tunsi käsitteen osittain tai täysin. Riistametsänhoito -käsitteen täysin tunteva vastaaja oli useimmin metsästystä harrastava. Käsitteen voidaan tulkita olevan yleisesti melko tuttu ja etenkin metsästäville se on tuttu. Myös Horton (2023) ja Korhosen (2020) tutkimuksissa käsite oli suurimmalle osalle ainakin osittain tuttu.

Kyselyyn vastanneista noin neljäsosa tiesi tarkalleen, mikä riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite on. Riistametsänhoidon tavoite on erityisesti metsäkanalintujen elinympäristöjen säilyttäminen ja parantaminen. Samalla siitä kuitenkin hyötyvät muutkin lajit. Kyselyssä alle kaksi prosenttia valitsi väärän vaihtoehdon, joita oli *"ravinnon lisääminen hirville"* ja *"petoeläinten huomioiminen"*. Vaihtoehdon *"kaikkien mahdollisten lajien huomioiminen"* valitsi kolmannes vastaajista. Kyseinen vaihtoehto voidaan tulkita "melkein oikeaksi". Vaihtoehdon valintaan on todennäköisesti vaikuttanut se, miten vastaaja on vaihtoehdon tulkinnut. Metsästystä harrastavat vastaajat olivat harvemmin epätietoisia riistametsänhoidon pääasiallisesta tavoitteesta, mutta oikean vaihtoehdon valintaan metsästysharrastuksella ei ollut vaikutusta.

Käsitteiden tuntemiseen liittyen vain hieman vajaa kymmenen prosenttia tunnisti, että kaikki vastauskohdassa annetut käsitteet liittyivät riistametsänhoitoon. Riistametsänhoitoon liittyvistä käsitteistä parhaiten tunnistettiin suojatiheikkö ja sekametsä. Vierain käsite, mutta riistan kannalta erittäin tärkeä oli vaihettumisvyöhyke, jonka oli tunnistanut vain hieman yli viidesosa vastaajista. Käsitteiden tunteminen oli kyselyssä kohtalaisella tasolla.

Kyselyyn vastanneista Mhy:n asiakkaista reilu puolet oli tietoisesti huomioinut riistaa metsiensä käsittelyssä. Metsästysharrastuksella oli selvä vaikutus tähän. Riistaa metsiensä käsittelyssä tietoisesti huomioineista 21 % harrasti metsästystä ja kaikista metsästystä harrastavista yli 80 % oli huomioinut riistaa. Horton (2023) tutkimukseen vastanneista jopa 83 % koki harjoittavansa riistametsänhoitoa. Tutkimusten välisiä eroja todennäköisesti selittää se, että Horton (2023) kyselyyn vastanneista suurin osa oli miehiä ja enemmistö harrasti metsästystä. Molemmissa tutkimuksissa kuitenkin tehtiin havainto, että metsästystä harrastavat todennäköisemmin harjoittivat riistametsänhoitoa.

Kyselyn tulokset olivat lähempänä Ikosen (2023) tutkimusta, jossa noin 40 % vastaajista oli omaksunut riistametsänhoidon käytäntöjä omien metsiensä hoidossa.

Asiakkaat, jotka olivat huomioineet riistaa, olivat käyttäneet keinoina eniten sekapuustoisuuden suosimista ja riistatiheiköiden jättämistä. Kyseiset keinot olivat selkeästi vastaajille tutuimpia. Kohdassa, jossa selvitettiin käsitteiden tuntemista, kyseiset käsitteet nousivat myös kärkeen. Vaihettumisvyöhykkeiden säästäminen ja kiertoajan pidentäminen olivat muita keinoja selkeämmin vähemmän käytettyjä, joka todennäköisesti johtuu siitä, että niitä ei tunnusteta riistametsänhoidon keinoksi. Korhosen (2020) tutkimuksessa 82 % vastaajista oli suosinut sekapuustoisuutta ja tiheiköitä oli jättänyt 66 %. Horton (2023) tutkimuksessa vastaavat luvut olivat 86 % ja 85 %. Tässä tutkimuksessa 79 % oli suosinut sekapuustoa ja 72 % oli säästänyt tiheiköitä. Erot tutkimusten välillä johtuvat todennäköisesti suuremmasta metsästystä harrastavien määrästä.

Suurimpana syynä siihen, että riistaa ei ollut huomioitu, oli vastaajien epätietoisuus aiheesta. Yli puolet oli valinnut kyseisen vaihtoehdon. Toinen puolisko vastasi, ettei asia ollut tullut vain mieleen. Horton (2023) tutkimuksessa syyt olivat 39 % kiinnostuksen puute ja 30 % tiedon puute. Erot johtuvat todennäköisesti vastaajajoukon erilaisuudesta. Horton (2023) tutkimukseen vastanneista enemmistö harrasti metsästystä ja sitä kautta oli tietoinen riistametsänhoidosta.

Sertifikaattien suhteen vastaajien tietotaso ei ollut korkea. Vastaajista melkein 60 % ei tiennyt tarkkaan, mitä sertifikaateissa sanotaan riistan huomioimisesta. Reilu neljännes oli kuitenkin valinnut kaikki oikeat vaihtoehdot kysymyksessä. Kysymyksessä annettiin myös yksi väärä vaihtoehto (*"riittää kun jättää tiheiköitä sinne tänne"*), jonka valitsi vain noin 6 % vastaajista. Sertifikaatteihin liittyneet metsänomistajat ovat velvollisia noudattamaan sertifikaattien vaatimuksia, joten sen kannalta heidän olisi hyvä tuntea vaatimuksia. Suurin osa vastaajista ei myöskään osannut sanoa kantaansa siihen, huomioiko nykyiset metsänkäsittelymenetelmät ja sertifikaatit riittävästi riistaa. Reilu kolmannes kuitenkin arvioi menetelmien olevan riittäviä riistalle. Tuloksia ei voitu verrata

toisiin tutkimuksiin, koska niitä ei oltu joko selvitetty tai kysymyksen tarkoitus oli erilainen.

Riistametsänhoidon kustannuksiin liittyen noin neljäsosa vastaajista arvioi kustannusten lisääntyvän. Enemmistö oli kuitenkin sitä mieltä, että kustannusvaikutuksia ei juurikaan ole ja heistä enemmistö oli harjoittanut riistametsänhoitoa. 2 % arvioi kustannusten jopa laskevan. Heistä myös suurin osa oli huomionnut riistaa metsiensä hoidossa. Vastaajat, jotka arvioivat kustannusten nousevan eivät olleet harjoittaneet riistametsänhoitoa. Tästä voidaan päätellä, että aiempi kokemus aiheesta vahvisti tietoa siitä, että riistametsänhoito ei lisää kustannuksia. Korhosen (2020) tutkimuksessa noin puolet vastaajista oli jokseenkin eri mieltä kustannusten nousemisesta. Tutkimusten väliset erot ovat mahdollisesti alueellisia. Kehityssuunta on kuitenkin positiivinen.

Kyselyyn vastanneista Mhy:n asiakkaista enemmistön (60 %) mielestä riistaa pitäisi huomioida enemmän metsien hoidossa ja vähemmistön (13 %) mielestä ei. Vastaajista kolme neljästä oli sitä mieltä, että metsäammattilaisten pitäisi tarjota enemmän riistametsänhoitoa yhtenä vaihtoehtona. Tulokset ovat samansuuntaiset kuin Ikosen (2023) tutkimuksessa, jonka mukaan jopa 95 % metsänomistajista koki, että riistametsänhoitoa ei ole tarjottu heille vaihtoehtona. Tuloksista voidaan päätellä, että riistametsänhoito jää helposti perinteisempien käsittelymenetelmien jalkoihin palveluiden tarjonnassa.

Vastaajilta kysyttiin mielipide aiheen tulevaisuuden näkymistä sekä yleisestä kiinnostavuudesta. Yli 60 % vastaajista uskoi, että riistametsänhoito tulisi lisääntymään tulevaisuudessa. Sama määrä vastaajia arvioi aiheen kiinnostavan joitakin metsänomistajia. Kuitenkin jopa neljännes uskoi aiheen kiinnostavan monia metsänomistajia. Vain alle 10 % mielestä aihe kiinnostaa vain harvoja.

Yleisin syy siihen, että metsänomistajat eivät harjoita riistametsänhoitoa, oli vastaajien mielestä tiedon puute. Toiseksi yleisemmäksi syyksi arvioitiin, ettei metsänomistaja itse harrasta metsästystä, jonka takia riistan huomioimiseen ei ole mielenkiintoa. Kolmannes vastaajista arvioi syyksi, että taloudellisen tuoton uskotaan laskevan tai aihe ei vain kiinnosta. Tuloksista voidaan jälleen päätellä,

että tiedon puute aiheesta on suuri syy, miksi riistametsänhoitoa ei harjoiteta. Sama ongelma nousi esille jo aiemmassa kysymyksessä.

Tiedon saatavuuteen liittyen noin neljäsosa vastaajista koki tietoa olevan saatavilla riittävästi. Heistä enemmistö oli myös harjoittanut riistametsänhoitoa. Vastaajista kolmanneksen mielestä tietoa ei ole riittävästi saatavilla. Tulos on sikäli ristiriitainen, koska heistä kuitenkin noin puolet oli harjoittanut riistametsänhoitoa. Enemmistö vastaajista oli epätietoisia tiedon riittävästä saatavuudesta. Tämä jättää tuloksen arvailujen varaan, joten vaihtoehto olisi ollut hyvä jättää kyselystä pois. Horton (2023) tutkimuksessa myös noin neljännes koki tietoa olevan riittävästi saatavilla. Tietoa aiheesta on kattavasti saatavilla, mutta ongelmana lienee enemmänkin se, miten tietoa saadaan metsänomistajille. Tähän voisi ratkaisuna olla esimerkiksi neuvonnan lisääminen aiheesta tai koulutusten järjestäminen.

Avoimesta palautteesta nousi esille, että palveluiden tarjonnassa riistametsänhoitoa ei useinkaan ole nostettu esille yhtenä vaihtoehtona. Riistametsänhoito usein jää perinteisempien ja vakiintuneiden käytäntöjen alle. Jotta näin ei kävisi, pitäisi metsänomistajilla olla itsellä aiheesta tietoa tai vaihtoehtoisesti metsäammattilaisten pitäisi osata nostaa aihe esille yhtenä vaihtoehtona. Sekään ei kuitenkaan aivan ongelmattonta ole.

Suosituimpia lähteitä, joista tietoa oli saatu tai haettu oli alan lehdet ja internet. Myös metsäalan ammattilaiset olivat olleet tiedon lähteinä. Koulutuksiin osallistuneita tai muita tiedonlähteitä käyttäneitä oli molempia noin 6 %. Muina tiedonlähteinä oli mainittu esimerkiksi metsästäjät. Melkein puolet vastaajista ei ollut hakenut aiheesta tietoa.

Aiheen kiinnostavuuteen liittyen vastaajilta kysyttiin, kuinka he uskovat aiheen yleisesti kiinnostavan metsänomistajia. Vastaajilta kysyttiin myös pitävätkö he itse aihetta kiinnostavana. Melkein 90 % koki riistametsänhoidon aiheena kiinnostavaksi. Puolet vastaajista olisi lisäksi halukas saamaan aiheesta lisää tietoa. Naisten ja miesten välillä aiheen ja lisätiedon kiinnostavuudesta ei ollut eroja.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen avulla saatiin kattavasti tietoa Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaiden suhtautumisesta riistametsänhoitoon. Yleinen suhtautuminen aiheeseen oli myönteinen. Kysely keräsi muutamassa päivässä suurimman osan vastaajamäärästä ja vastausprosentti oli 28,1 %, joten aihe voidaan tulkita kiinnostavaksi. Avoimessa palautteessa oli myös kommentteja aiheen kiinnostavuudesta. Riistametsänhoidon yleinen tunnettavuus on Mhy:n alueella on hyvällä tasolla, koska vain noin viidesosalle vastaajista aihe ei ollut tuttu. Tietotason suhteen sertifikaattien vaatimukset riistan liittyen tunnettiin heikosti, mutta muilta osin riistan huomioimisen keinot olivat melko tuttuja.

Vastaajista enemmistön mielestä riistaa tulisi huomioida enemmän metsien hoidossa. Enemmistö uskoi myös riistametsänhoidon lisääntyvän tulevaisuudessa. Suurin syy siihen, miksi vastaajat eivät olleet harjoittaneet riistametsänhoitoa oli tiedon puute aiheesta. Tiedon puute aiheesta nousi myös esille kohdassa, jossa vastaajia pyydettiin arvioimaan, mikä on yleisin syy miksi metsänomistaja ei huomioi riistaa. Kohdassa toisena vaihtoehtona nousi esille syyksi, että metsänomistaja ei itse harrasta metsästystä. Metsästysharrastuksen voidaan katsoa vaikuttavan merkittävästi siihen, harjoittaako metsänomistaja riistametsänhoitoa vai ei, koska metsästäväistä suurin osa harjoittaa riistametsänhoitoa.

Kyselyn tuloksia tarkastellessa havaittiin, että kahden kysymyksen välillä oli vastauksissa pieni ero, vaikka teoriassa vastausprosenttien olisi pitänyt olla sama molemmissa kysymyksissä. Vastaajista 28 % vastasi tuntevansa täysin riistametsänhoito -käsitteen. Kysymyksessä, jossa vastaajilta kysyttiin, mikä on riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite, 26 % valitsi oikean vaihtoehdon. Teoriassa vastausprosenttien olisi pitänyt olla molemmissa sama. Kyselyä suunnitellessa olisi pitänyt jättää kysymyksistä toinen pois, jotta tuloksesta olisi tullut luotettavampi. Vastausten välillä ei kuitenkaan ole kuin noin kahden prosentin ero, joten tulosta voidaan pitää kohtuu luotettavana.

Vastaajien määrä kyselyssä oli suuri. Vastaajien taustatiedot vastasivat hyvin tyypillistä suomalaista metsänomistajaa. Näistä syistä tuloksia voidaan yleistää koskemaan laajempaakin joukkoa metsänomistajia. Tutkimuksen mukaan vastaajat kokivat riistametsänhoidon aiheena kiinnostavaksi ja olivat kiinnostuneita saamaan siitä tietoa. Tuloksista ei ilmennyt erillistä ryhmää, joka olisi kiinnostunut saamaan lisätietoa aiheesta. Naisista ja miehistä molemmista hieman alle puolet oli kiinnostuneita saamaan lisätietoa aiheesta. Tämän tiedon nojalla Mhy Pohjois-Pirkka voisi lisätä riistametsänhoidosta tiedottamista, korostaa riistametsänhoitoa neuvonnassa sekä lisätä koulutusta aiheesta. Lisäämällä tiedotusta ja neuvontaa riistametsänhoitoon liittyen, saataisiin asiakkaat tietoisiksi riistametsänhoidosta ja sen toteuttamisesta, jolloin he osaisivat pohtia riistan merkitystä heidän omissa metsänhoidon tavoitteissaan.

Tutkimuksen tekeminen pysyi hyvin aikataulussa ja eteni suunnitellusti. Vastaavanlaisia tutkimuksia on tehty aikaisemmin, mutta kyseisen Mhy:n alueella vastaavaa tutkimusta ei ole tehty. Tulosten tarkastelun aikana havaittiin, että kysely olisi ollut tulosten tarkastelun kannalta parempi suorittaa jollain kyselytutkimuksia varten suunnitellulla ohjelmalla. Jatkotutkimuksen aiheena vois olla metsänomistajille suunnatun riistametsänhoito-aiheisen koulutuksen suunnittelu. Toinen aihe voisi olla selvittää, miten riistametsänhoito voitaisiin yhdistää tarjottaviin palveluihin, koska aihe koettiin yleisesti kiinnostavan ja vastaajien mielestä aihetta pitäisi nostaa enemmän esille.

LÄHTEET

FSC. 2023. Suomen metsänhoidon FSC-standardi. Pdf-dokumentti. Viitattu 15.1.2024. <https://fi.fsc.org/fi-fi/uusi-metsanhoidon-fsc-standardi/metsanhoidon-fsc-standardi>

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uudistettu painos. Helsinki: Edita. Viitattu 25.1.2024. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Horto, J. 2023. Metsänomistajien suhtautuminen riistametsänhoitoon. Opinnäytetyö. Viitattu 24.1.2024. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/800318/Horto_%20Jere.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Ikonen P. 2023. Conditions for cooperative forest management on Capercaillie (Tetrao urogallus L.) lekking sites in Finland. Väitöskirja. Viitattu 29.1.2024. <https://doi.org/10.14214/df.339>

Kangas, J. & Karsikko, J. 1993. Metsäkanalintujen elinympäristövaatimukset, metsänhoito ja metsäsuunnittelu. Pdf-dokumentti. Viitattu 2.2.2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:951-40-1313-1>

Karppinen, H., Hänninen, H. & Horne, P. 2020. Suomalainen metsänomistaja 2020. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 30/2020. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 73 s.

Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry. 2020. Riistan huomioiminen metsätaloudessa. Verkkosivu. Viitattu 12.1.2024. <https://kestavametsa.fi/riistan-huomioiminen-metsataloudessa/>

Korhonen, S. 2020. Metsänomistajien suhtautuminen riistametsänhoitoon Pohjois-Savossa. Opinnäytetyö. Viitattu 19.1.2024. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/338551/Korhonen_Santtu.pdf.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Lindén, M., Lilja-Rothsten, S., Saaristo, L. & Keto-Tokoi, P. 2019. (toim.) Metsänhoidon suositukset riistametsänhoitoon, työopas. Tapion julkaisuja

Metsoparlamentti. n.d. Soidinpaikkaesite. Pdf-dokumentti. Viitattu 23.11.2023. <https://www.metsoparlamentti.fi/Soidinpaikkaesite.pdf>

Metsästäjä. 2024. Metsätalouden tuilla edistetään riistanhoitoa. Metsästäjälehti 11.1.2024. Viitattu 22.1.2024. <https://metsastajalehti.fi/riista/metsatalouden-tuilla-edistetaan-riistanhoitoa/>

Metsään-lehti. 2019. Metsänomistaja ja metsästäjät sopivat metsästysoikeudesta vuokrasopimuksella. Metsäkeskuksen asiakaslehti. Viitattu 23.2.2024. <https://www.metsaan-lehti.fi/uutiset/omistus/metsanomistaja-ja-metsastajat-sopivat-metsastysoikeudesta-vuokrasopimuksella.html>

Mhy Pohjois-Pirkka. 2024. Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka. Verkkosivu. Viitattu 18.1.2024. <https://www.mhy.fi/pohjois-pirkka/yhdistyksen-esittely>

Miettinen, J., Rantala, M. & Svensberg, M. 2019. Riistametsänhoidon opas. Suomen Riistakeskus. Pdf-dokumentti. Viitattu 12.1.2024. https://riista.fi/wp-content/uploads/2019/02/riistametsanhoidonopas_WEB_pakattu.pdf

PEFC. 2022. Metsien kestävän hoidon ja käytön vaatimukset. Pdf-dokumentti. Viitattu 15.1.2024. https://www.kmyrekisteri.fi/core/viewFile/pefc_criteria_2022

PEFC. 2019. Metsäsertifiointi. Verkkosivu. Viitattu 15.1.2024. <https://pefc.fi/metsanomistajalle/sertifiointi/>

Puuhuolto. 2020. Metsänkäsittely ja linnusto. Verkkosivu. Viitattu 2.2.2024. <https://puuhuolto.fi/metsankasittely-ja-linnusto/laji-ja-lajiryhmakehoitaiset-ohjeet/metso/>

Riistainfo. 2024. Riistametsänhoito. Verkkosivu. Viitattu 19.1.2024. <https://www.riistainfo.fi/elinymparistojen-hoito/riistametsanhoito/johdanto/>

SurveyMonkey. n.d. Kyselytutkimuksen otoskoko. Verkkosivu. Viitattu 26.1.2024. <https://fi.surveymonkey.com/mp/sample-size/>

Suomen riistakeskus. 2013. Kohti riistarikkaita reunoja. Vaihtumisvyöhykkeiden hoito. Pdf-dokumentti. Viitattu 2.2.2024. https://riista.fi/wp-content/uploads/2013/03/vaihtumisvyohykkeiden_hoito_maastul.pdf

Suomen riistakeskus. 2019. Riistametsänhoidon maasto-ohjeet. Pdf-dokumentti. Viitattu 22.1.2024. https://riista.fi/wp-content/uploads/2019/02/riistametsanhoito_2019_sivut.pdf

Tietoarkisto. n.d. Ristiintaulukointi. Verkkosivu. Viitattu 29.1.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi/>

Tilastoapu. 2019. Ristiintaulukointi ja khiin neliö -testi. Verkkosivu. Viitattu 22.2.2024. <https://tilastoapu.wordpress.com/2011/10/14/6-ristiintaulukointi-ja-khiin-nelio-testi/>

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka

Saatekirje 16.1.2024

Arvoisa metsänomistaja!

Olen viimeisen vuoden metsätalousinsinööriopiskelija Tampereen Ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyönäni kyselytutkimuksen Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkan asiakkaille. Tavoitteenani on selvittää metsänomistajien yleistä suhtautumista riistametsänhoitoon.

Pyydän teitä vastaamaan oheiseen kyselytutkimukseen ja toivoisin että vastaisitte kyselyyn, vaikka ette tietäisi riistametsänhoidosta entuudestaan mitään. Samalla tuette opinnäytetyöni edistymistä.

Vastausaika kyselyyn on 30.1.2024 asti. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 5 min. Kysely on täysin anonyymi ja luottamuksellinen. Vastaustuloksia ei voida yhdistää vastaajiin. Kyselyn vastauksia hyödynnetään ainoastaan tämän opinnäytetyön tekemistä varten.

Jos kyselystä ilmenee jotain kysyttävää, olkaa yhteydessä allekirjoittaneeseen.

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!

Ystävällisin terveisin,

Arttu Suokas
Tampereen Ammattikorkeakoulu

Riistametsänhoito kyselytutkimus

Osa 1

1. Sukupuoli *

Mies

Nainen

Muu

2. Ikä *

Alle 20

20-29

30-39

40-49

50-59

60-70

Yli 70

3. Pääasiallinen ammattiryhmä *

- Opiskelija
- Palkansaaja
- Maa- tai metsätalousyrittäjä
- Muu yrittäjä
- Eläkeläinen
- Työtön
- Muu

4. Omistan metsää (hehtaaria) *

- 0 - 9,99
- 10 - 19,99
- 20 - 49,99
- 50 - 99,99
- yli 100

5. Tilan tai tilojen omistusmuoto *

- Yksinomistus
- Aviopuolison kanssa
- Verotusyhtymä
- Yhteismetsä
- Kuolinpesä
- Muu

6. Asuinpaikan etäisyys lähimmästä metsätilasta. *

- Asun tilalla
- Alle 10 km
- 10-29 km
- 29-50 km
- Yli 50 km

7. Asuinpaikka *

- Maaseutu tai haja-asutus alue
- Taajama tai kirkonkylä
- Kaupunki

8. Harrastatko metsästystä ja miten suhtaudut metsästämiseen? *

- Kyllä ja suhtaudun myönteisesti.
- En, mutta suhtaudun myönteisesti.
- En, mutta suhtaudun osittain myönteisesti.
- En ja suhtaudun kielteisesti.
- En ja en osaa sanoa.

9. Mitä riistaa metsästät? (Voit valita useita) (Vastaa jos harrastat metsästystä, muuten siirry seuraavaan kohtaan)

- Metsäkanalintuja
- Vesilintuja
- Jäniksiä/rusakoita
- Pienpetoja ja rauhoittamattomia lintuja (Varis, Harakka, ym.)
- Hirvieläimiä
- Suurpetoja

10. Onko riistametsänhoito käsitteenä tuttu? *

Täysin tuttu	Olen kuullut siitä jotain	Ei ole tuttu
☐	☐	☐

11. Riistametsänhoidon pääasiallinen tavoite on mielestäni: *

- erityisesti metsäkanalintujen elinympäristöjen säilyttäminen tai parantaminen.
- ravinnon lisääminen hirville.
- monimuotoisuuden lisääminen.
- petoeläinten huomioiminen.
- kaikkien mahdollisten lajien huomioiminen.
- en osaa sano.

12. Mitkä seuraavista käsitteistä liittyvät riistametsänhoitoon? (Voit valita useita) *

- Suojatiheikkö
- Vaihtumisvyöhyke
- Alikasvos
- Sekametsä
- Jatkuva kasvatus

13. Olen tietoisesti huomioinut riistaa metsieni käsittelyssä. *

- Kyllä
- En

14. Millä keinoilla olet huomionnut riistaa metsiesi käsittelyssä? (Voit valita useita) (Siirry seuraavaan kohtaan, jos vastasit edelliseen en)

- Säästämällä riistatiheiköitä.
- Suosimalla sekapuustoisuutta.
- Käyttämällä eri-ikäismetsänkasvatuksen menetelmiä niille soveltuvilla kohteilla.
- Säästämällä varvustoa ja pensaskerrosta.
- Säilyttämällä vaihettumisvyöhykkeitä.
- Pidentämällä kiertoaikaa.
- Muu

15. En ole huomionnut riistaa metsieni käsittelyssä, koska: (Voit valita useita) (Siirry seuraavaan kohtaan, jos vastasit edelliseen kohtaan)

- ei ole kiinnostanut.
- asia ei ole vain tullut mieleen.
- se lisää kustannuksia.
- metsätilani ei sovellu siihen.
- puuntuotanto kärsii.
- minulla ei ole siitä tietoa.

16. Mitä mieltä olet, lisääkö vai vähentääkö riistan huomiointi metsänhoidon kustannuksia? *

Lisää paljon kustannuksia	Lisää hieman kustannuksia	Ei juurikaan vaikuta kustannuksiin
☐	☐	☐

17. Nykyiset metsänkäsittelymenetelmät ja sertifiointit (PEFC ja FSC) huomioivat riistaa riittävästi.
*

Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	En osaa sanoa	Osittain eri mieltä	Täysi
☐	☐	☐	☐	☐

18. Mitä sertifioineissa (PEFC ja FSC) sanotaan riistan huomioimisesta metsien hoidossa? (Voit valita useita) *

- Metson tiedossa olevat soidinpaikat merkitään metsäsuunnitelmaan ja ne otetaan huomioon metsänhoitotoimenpiteissä.
- Kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa säilytetään tiheikköjä ja sekapuustoisuutta, silloin kun niitä esiintyy kuviolla.
- Tiheikön tulisi olla puustoltaan monilajinen, sisältää kuusia ja olla vähintään 10 m².
- Soisina riistaelinympäristöinä säilytetään ne turvemaat, joita ei ole jatkossa taloudellisesti järkevää käyttää puuntuotantoon.
- En ihan tarkkaan tiedä.
- Riittää kun jättää tiheiköitä sinne tänne.

19. Pitäisikö riistaa mielestäsi huomioida enemmän metsien hoidossa ja käytössä? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

20. Pitäisikö metsäammattilaisten tarjota riistametsänhoitoa vaihtoehtona enemmän asiakkailleen? *

- Kyllä
- Ei

21. Koetko, että riistametsänhoidosta on riittävästi tietoa saatavilla? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

22. Mistä lähteistä olet saanut tai hakenut tietoa riistametsänhoidosta? (Voit valita useita) *

- Internetistä
- Metsäalan ammattilaiselta
- Alan koulutuksista
- Alan lehdistä
- En ole hakenut tietoa
- Muu

23. Pidätkö riistametsänhoitoa aiheena kiinnostavana ja olisitko halukas saamaan siitä lisää tietoa? *

- Aihe on kiinnostava, mutta lisätiedolle ei ole tarvetta.
- Aihe ja lisätieto kiinnostaa.
- Aihe ei kiinnosta.

24. Uskotko, että riistan huomioiminen metsien hoidossa ja käytössä tulee tulevaisuudessa lisääntymään? *

- Kyllä
- En osaa sanoa
- En usko

25. Uskotko, että riistametsänhoito yleisesti aiheena kiinnostaa metsänomistajia? *

- Uskon, että kiinnostaa monia.
- Kiinnostaa joitakin.
- Kiinnostaa hyvin harvoja.
- En osaa sanoa.

26. Mikä alla olevista on mielestäsi todennäköisin syy, että metsänomistaja ei huomioi riistaa metsiensä hoidossa? *

- Riistametsänhoidon uskotaan lisäävän kustannuksia.
- Metsän taloudellisen tuoton uskotaan laskevan.
- Aihe ei kiinnosta.
- Metsänomistajalla ei ole tarpeeksi tietoa riistametsänhoidosta.
- Metsäalan toimijat eivät nosta aihetta esille.
- Metsätila ei sovellu siihen.
- Metsänomistaja ei itse harrasta metsästystä.

27. Vapaa sana aiheesta tai palautetta kyselystä.

Kirjoita vastaus